

ERZURUM BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
TOPLU TAŞIMA ARAÇLARI ÇALIŞMA YÖNETMELİĞİ

Karar Tarihi : 15/ 10 /2024
Karar No : 670

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Erzurum Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde gerçek ve tüzel kişilerce işletilen ve İdarece ruhsatlandırılan toplu taşıma hizmetlerinin; kamu yararı ve kamu menfaati uyarınca vatandaşların ulaşım hizmetlerinden en kaliteli şekilde faydalanmasını sağlamak, kaliteli, planlı ve ekonomik, idarenin yönetim, işletme ve denetim organizasyonu altında bütünleştirilmesi, idare ve diğer işleticiler tarafından yapılmakta olan toplu taşıma hizmetleri ile koordinasyon içinde yürütülmesi, çalışma koşullarının düzenlenmesi, denetlenmesi ve yönetilmesi ile ilgili birimin yetki ve sorumluluk alanlarının belirlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu yönetmelik; kentin toplu taşıma hizmetlerini bir organizasyon altında bütünleştirmek temel ilkesine uygun olarak, Özel Halk Otobüsleri, Ticari Minibüs ve Otobüsler, Ticari Taksiler ve Servis Araçlarının Erzurum Büyükşehir Belediyesi yönetim, yürütme ve denetiminde Erzurum İl sınırları dâhilinde çalışma usul ve esaslarına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 10/07/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) ve (p) bentlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Araç takip sistemi: Toplu taşıma araçlarının rotalarının gerçek zamanlı olarak takibini sağlayan sistemi,
- b) Araç uygunluk belge komisyonu: İdare tarafından oluşturulan komisyonu,
- c) Araç uygunluk belgesi: İşleticilerin bu yönetmelik hükümlerine göre tespit edilen Teknik Komisyondan alacakları Toplu taşıma aracı uygunluk belgesini,
- ç) Çalışma ruhsatı: İşleticilerin bu yönetmelik hükümlerine göre İdareden alacakları toplu taşıma aracı çalışma ruhsatını,
- d) Denetim görevlisi: İdare tarafından görevlendirilen Toplu Taşıma Araçları Denetleme Görevlilerini,
- e) Durak: Toplu taşıma araçlarının yolcu veya hizmetlileri bindirmek, indirmek gayesi ile duraklamaları için belirlenmiş yeri,

- f) Encümen: Erzurum Büyükşehir Belediye Encümenini,
- g) Esnaf odası: Toplu taşıma araç sahibi esnafın bağlı bulunduğu odayı,
- ğ) ESOB: Esnaf odalarının bağlı bulunduğu üst birliği,
- h) ETSO: Tüzel kişilerin bağlı olduğu Erzurum Ticaret ve Sanayi Odasını,
- ı) EÜTS: Elektronik Ücret Toplama Sistemini,
- i) Güzergah İzin Belgesi: Araçların çalışacakları Güzergahı belirten İdarece verilen belgeyi,
- j) Güzergah: Toplu taşıma araçlarının kalkış noktası ile varış noktası arasında kalan, izin belgelerinde belirtilen yolları ve UKOME Genel Kurulu tarafından belirlenen taşımacılığın başladığı kalkış noktasından, bittiği varış noktasına kadar ara duraklar dâhil takip edilen yolu,
- k) Hat: UKOME Genel Kurulu tarafından belirlenen, Toplu taşıma araçlarının taşımacılık yapacakları güzergahın başlangıç ve bitiş noktasını,
- l) İdare: Erzurum Büyükşehir Belediyesini,
- m) İşletici: Toplu Taşıma hizmeti veren araçlardan sorumlu işletmecisini,
- n) Meclis: Erzurum Büyükşehir Belediye Meclisini,
- o) Minibüs: Yapısı itibari ile sürücüsünden başka dokuz ila on altı oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıtı,
- ö) Otobüs: Yapısı itibari ile sürücüsünden başka en az on yedi oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıtı,
- p) Rehber personel: Özel Servis araçlarında sürücü dışında yardımcı personel, yükseköğrenim ve orta öğrenim kurumlarına öğrenci taşıyanlar hariç, okul servis araçlarında şoför dışında bulunacak görevliyi,
- r) Sürücü kartı: Yolcudan tahsil edilen nakit ücretin sisteme dahil edilmesi için şoförün kullandığı elektronik kart,
- s) Şoför eğitim sertifikası: Toplu taşıma araçlarında şoför olarak çalışabilmeleri için İdarenin organize ettiği veya uygun gördüğü kurum veya şirketlerden alınacak eğitim sonunda alacakları belgeyi,
- ş) Şoför: Toplu Taşıma Araçlarını sevk ve idare eden araç sürücülerini,
- t) Tahditli (BB) plaka: Bu yönetmelikte yer alan ilçe il arası çalışan toplu taşıma araçlarını,
- u) Tahditli (D) plaka: Bu yönetmelikte yer alan Mahalle- İlçe, İlçe-İl arasında belirli bir güzergah üzerinde çalışan toplu taşıma araçlarını,
- ü) Tahditli (H) plaka: Bu yönetmelikte yer alan kent içi özel halk otobüslerini,
- v) Tahditli (J) plaka: Bu yönetmelikte yer alan İlçe içi toplu taşıma araçlarını,
- y) Tahditli (K) plaka: Bu yönetmelikte yer alan Merkez İlçelere bağlı mahalle statüsü kazanmış köyler ile merkez arası çalışan toplu taşıma araçlarını,
- z) Tahditli (M) plaka: Bu yönetmelikte yer alan kent içi hatlı minibüslerini,
- aa) Tahditli (S) plaka: Bu yönetmelikte yer alan kent içi Okul ve Personel servis araçlarını,

- bb) Tahditli (T) plaka: Bu yönetmelikte yer alan ilçe ticari taksileri,
- ee) Tahditli (TT) plaka: Bu yönetmelikte yer alan kent içi ticari taksileri,
- ff) Taksi: Yapısı itibarıyla sürücüsünden başka en fazla 4 kişilik oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıtı,
- gg) Taşıma sınırı: Toplu taşıma araçlarının kanun ve yönetmeliklerle belirlenmiş taşıyabileceği kişi sayısını,
- hh) Ticari araç tahsis belgesi: (BB), (D), (H), (J), (K) (M), (S), (TT), ve (T), rumuzlu ticari plaka satın alacak kişilerin 10553 sayılı Bakanlar kurulu kararında belirtilen şartları taşıdığını gösteren ve Ticari araç satış işlemi için aranan belgeyi,
- ıı) Ticari taksi durağı: Kabin yeri ve yazıhanesi olan Taksi İşleticilerinin bekleme yaptıkları alanı,
- ii) Ticari taksi park yeri: Kabin yeri ve yazıhanesi olmayan Taksi İşleticilerinin bekleme yaptıkları alanı,
- jj) Toplu taşıma seyahat kartları: Toplu taşıma araçlarında geçerli olacak tam, indirimli ve ücretsiz kişiselleştirilmiş seyahat kartları ile manyetik kartları,
- kk) Toplu ulaşım müdürlüğü: Tüm toplu taşıma araçları ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek üzere Erzurum Büyükşehir Belediyesi Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünü,
- ll) Tüzel kişilik: Gerçek kişiler tarafından kurulan her türlü özel şirket, ortaklık taşımacı kooperatifleri,
- jj) UKOME: Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanlığı Ulaşım Koordinasyon Merkezini,
- kk) Ulaşım dairesi başkanlığı: Erzurum Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığını,
- ll) Validatör: Araçta bulunan elektronik ve manyetik kartları okuyup yazabilen kart ve kullanım bilgilerini kaydeden ve kartlara da son bilgileri aktaran elektronik cihazı,
- nn) Yolcu: Şoför dışında Toplu taşıma araçlarının içinde bulunan ve ücreti mukabilinde taşınan kişi/kişileri,
- mm) Zaman tarifesi (ZT): Araçların seferlerinde uyacakları zaman tarifelerini gösteren listeyi ifade eder.
- (2) Bu yönetmelikte yer almayan ve açıklanmayan diğer hususlar ile ilgili kanun ve yönetmeliklerde kullanılan tanımlar geçerlidir.

Yönetim, yürütme ve denetim

MADDE 5 – (1) Özel Halk Otobüsleri, Ticari Minibüs ve Otobüsler, Ticari Taksiler ve Servis Araçlarının İşletmecileri ile sürücüleri, Büyükşehir Belediyesinin Yönetim, Yürütme ve Denetimine bağlı olarak, bu yönetmelik esaslarına göre çalışırlar.

Sorumluluk

MADDE 6 – (1) Belediye sınırları içerisinde toplu taşımacılık faaliyetinde bulunulmasından dolayı Belediye ile olan ilişkilerde muhatap, sadece çalışma ruhsatı sahibi taşımacı veya taşımacılardır.

(2) Bu yönetmelik kapsamında faaliyette bulunan toplu taşıma araçlarının sahipleri, sürücüler ve diğer personelinin eylemlerinden ve taşımacılık hizmetlerinden doğacak olan her türlü mali, cezai ve hukuki sorumluluk taşımacıya aittir. Bu hususlarda, hiçbir şekilde Belediyeye bir sorumluluk atfedilemez.

İKİNCİ BÖLÜM

Trafik Tescil İşlemleri

Ticari plaka tahsis işlemleri

MADDE 7 – (1) Ticari toplu taşıma araçları ile taşımacılık yapmak isteyen İşleticiler ve İşletici adayları, 10553 sayılı Bakanlar Kurulu kararı çerçevesinde (H), (M), (S), (TT), (T), (BB), (J), (D) ve (K) seriden ticari plakanın devri esnasında Ticari Araç Tahsis Belgesi alacaklardır.

(2) İstenilen evraklar tamamlandıktan sonra Büyükşehir Belediyesine müracaat edilir, Ticari Araç Tahsis Belgesi almak için öngörülen şartlara uygun olup olmadığı incelenir. 86/10553 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen şartları yerine getiren kişilere Büyükşehir Belediyesi tarafından “Ticari Araç Tahsis Belgesi” verilir.

(3) Bir kişiye birden fazla TT veya T rumuzlu ticari taksi plakası verilemez.

(4) Tüzel kişilerde Ticaret Sicil Belgesinde ve Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yapmış olduğu taşımacılığın tür ve kapsamının belirtilmesi gerekir.

(5) Söz konusu belgelerin bir kısmının veya tamamının işlem tarihi itibarıyla kurumların belge paylaşım sistemi kanalı ile elde edilebilir hale gelmesi durumunda, bu belgeler istenilmeyecektir.

Ticari plaka devir işlemleri

MADDE 8 – (1) Tahsis Belgesi alacak kişilerin bu yönetmelikte istenilen şartlara uygun olmaları gereklidir. Ticari plaka devir almak isteyen kişiler, Ulaşım Dairesi Başkanlığına yazılı başvuruda bulunurlar. Talepler İdare tarafından değerlendirilir. Uygun bulunmayan devir talepleri, reddedilir. Bu yönetmelikte aranan şartlara haiz olan kişilere “Ticari Araç Tahsis Belgesi” düzenlenir.

(2) Devir İçin Gerekli Evraklar (*Devreden*)

- a) Başvuru Formu (*Dilekçe*),
- b) Nüfus cüzdan fotokopisi (*aslı ibraz edilecek*),
- c) Motorlu araç tescil ve trafik belgesinin aslı görüldükten sonra araç ruhsat fotokopisi veya plaka askıda ise çekme belgesi (*aslı ibraz edilecek*),
- ç) İmza Beyannamesi (*Tüzel kişi ise imza sirküsü*),
- d) Bağlı bulunduğu birlik ve oda kaydı (*Son altı ay içerisinde alınmış olmalıdır*),
- e) Büyükşehir Belediyesinden alınacak “*Borcu Yoktur Belgesi*”
- f) Vekil ise Noterden Vekâletname (*Plakayı ve aracı almaya satmaya yazılı ibaresi olacak*)
- g) Çalışma ruhsatı (*İdarece verilmişse*),

(3) Devir İçin Gerekli Evraklar (*Devralan*)

- a) Başvuru Formu (*Dilekçe*),
- b) Nüfus cüzdan fotokopisi (*aslı ibraz edilecek*),
- c) Gerçek kişilerde Erzurum İli Sınırları içinde ikamet ettiğine dair İkametgâh belgesi,
- ç) Tüzel kişilerde şirket merkezinin veya şubesinin Erzurum İlinde faaliyet gösterdiğine dair belge,
- d) Bu yönetmelikte istenilen şoför dosyası,
- e) Sabıka Kaydı (*Resmi Kurumlara verilmek üzere*)
- f) Araç Ruhsat fotokopisi (*aslı ibraz edilecek*),
- g) İmza Beyannamesi (*Tüzel kişi ise imza sirküsü*),
- ğ) Bu yönetmelikte istenilen ücretlere ait ödeme makbuzları,
- h) Büyükşehir Belediyesinden alınacak “*Borcu Yoktur Belgesi*”,
- ı) Vekil ise Noterden Vekâletname (*Plakayı ve aracı almaya satmaya yazılı ibaresi olacak*)
- i) Mali Zorunluluk Trafik Sigorta Poliçesi,
- j) Şehir İçi Koltuk Ferdi Kaza Sigortası Poliçesi,
- k) Devir işlemleri tamamlandıktan sonra bağlı bulunduğu birlik ve oda kaydı (*Tüzel kişi ise faaliyet belgesi, Oda Sicil Kaydı, Ticaret Sicil Gazetesi*)

(4) Erzurum Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından belirlenen gelir tarifesinde belirtilen vize, uygunluk belgesi, Güzergah izin belgesi, tahsis belgesi ve devir ücretleri ile yasa ve yönetmeliklerde tarifeye bağlanan her türlü bedel; devir alandan tahsil edilir.

(5) Yukarıda istenilen evrakları eksiksiz olarak getiren kişiye “Ticari Araç Tahsis Belgesi” düzenlenir. Bu belgeyle noter satışı yapılır.

(6) İhale yoluyla verilmiş olan ticari plakaları devir alan kişiler, sözleşme süresince sözleşme yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadır.

(7) Miras yoluyla devir hariç bir ticari araca (T ve TT plakalı araçlar hariç) en fazla 4 kişi ortak olabilir. Ortaklık devralacak kişi yönetmelikte belirtilen şartları taşımak zorundadır. Ortaklığı devredecek kişi veya kişiler diğer ortak veya ortaklarının yazılı onayını almak zorundadır.

(8) Ortaklık olması halinde ortakların hepsinin bu Yönetmelikte belirtilen evrakları tamamlamaları gerekir. Ortaklardan biri hissesini devretmek isterse diğer ortağına veya bir başkasına devredebilecektir. Ticari plakalı araçların (T ve TT hariç) ortak alımlarında alımlarında % 50 ye kadar hisse devri için o yılki devir ücretinin ½ si alınır. % 51 ve yukarısı hisse devri için o yılki devir ücretinin tamamı alınır. Diğer ticari plakalarda devir ücretinin tamamı alınır.

a) Şahsına ait S plakalı aracını % 100 hissesi kendisine ait şirkete devretmesi veya % 100 hissesi kendine ait olan şirketinden S plakalı aracını şahsına devretmesi durumunda devir ve tahsis belgesi ücreti alınmaz. Araç Uygunluk Belgesi ve Güzergah (Özel İzin Belgesi) ücreti alınır.

b) Şirket ortaklarından birisi S plakalı aracını % 100 şahsına devretmesi durumunda veya şirket ortaklarından birisi S plakalı %100 kendisine ait şirketine devir etmesi halinde devir ve tahsis belgesi ücreti alınmaz. Araç Uygunluk Belgesi ve Güzergah (Özel İzin Belgesi) ücreti alınır.

(9) (T), (TT), (K), (S), (D) rumuzlu ticari plakaların devir işlemleri UKOME Kararı ile yapılır. (M), (H), (BB) ve (J) plakalı hatlı araçların devir işlemleri, istenilen evrakların bulunduğu dosyanın İdareye tesliminden sonra dosyanın incelemesini müteakip İdarece verilecek onay yazısına istinaden devir işlemleri yapılır.

(10) Araçsız plaka devri yapılamaz.

(11) (BB), (H), (J) ve (M) plakalı araçların ortak alımlarda hat devirlerinde ve araç model değişikliğinde hatta ne kadar hissesi var ise araca da hissesi oranında ortak olması zorunludur. Araç ile hat birbirine bağlıdır. Araçsız hat devri yapılamaz. Araç ve hat ayrı ayrı satılamaz.

(12) İcra Yolu İle Devir; İdareden Çalışma Ruhsatlı araçların icra marifetiyle satışı sonucunda yeni sahibinin Çalışma ruhsatı alabilmesi için yönetmelik şartlarına uygun olması ve bu Yönetmelikte belirtilen Ticari araç tahsis belgesi için gerekli olan evrakları tamamlamaları gerekir. Yeni işletmeciye, yönetmelik hükümlerine aykırı bir durum olmaması halinde Çalışma Ruhsatı düzenlenir.

(13) Veraset Yolu İle Devir; Çalışma Ruhsatlı araç sahibi işletmecinin ölümü halinde, varislerine yapılacak ticari plaka devirlerinde; devir için gerekli evraklara ilave olarak veraset ilanı (varislerden birinin üzerine yapılması halinde diğer varislere ait feragatname) ile vukuatlı nüfus kayıt örneği ve mirasçılık belgesi sunulması gerekmektedir. Araç Uygunluk Belgesi ve Güzergah (Özel İzin Belgesi) ücreti alınır. Bu tür devirlerde ilk alım için yönetmelikte belirtilen şartlar aranmaz ve devir ücretleri alınmaz. Ancak araç ve plakaya ait geçmiş borçları ve icra borçları varsa devir yapılmaz. Devir aldıktan sonra yönetmelikte belirtilen şartları yerine getirmek zorundadır.

(14) Anneden ve Babadan çocuklarına yapılan devirlerde o yıl gelir tarifesinde belirtilen devir ücreti alınır. Diğer kan hısımları arasındaki devirlerde tam ücret alınır.

(15) Vefat eden ruhsat sahibinin varisleri 1 yıl içinde ticari plakanın devrini mazeretsiz olarak üzerlerine almadıkları takdirde Ticari Araç işletme ruhsatları iptal edilir. Ticari plakanın üzerinde rehin, icra, ihtiyati tedbir gibi nedenlerle devir işleminin yapılamamasının ruhsat sahibinin vefatından sonraki üstte belirtilen 1 yıllık süre içerisinde varislerin, İdareye bu hususu yazılı olarak bildirmeleri halinde mazeret olarak kabul edilir.

Uygunluk ve güzergah izin belgesi alınması

MADDE 9 – (1) Bu yönetmelikte belirlenen esaslar çerçevesinde (H), (D), (M), (S), (TT), (T), (BB), (J) ve (K) rumuzlu ticari plakalı araçların her yıl Araç Uygunluk Belgesi alması zorunludur.

(2) Model değişikliği yapılan araçlarda, tahsil edilen Uygunluk Belgesi ücreti bir yıllık Uygunluk Belgesi ücreti olarak kabul edilir.

(3) (D), (K) ve (S) Plakalı araçlar her yıl “Güzergah İzin Belgesi” almak zorundadır.

(4) Hususiye çekilen plakalara askı süresinde herhangi bir belge düzenlenmez.

Araç uygunluk belgesi

MADDE 10 - (1) Herhangi bir nedenle toplu taşıma aracını değiştiren veya devir alan işleticilerin araçları idare tarafından kontrol edilir. Ticari araçlara Uygunluk Belgesi Teknik Komisyon tarafından yapılacak incelemeden sonra verilir. Uygunluk Belgesi alabilmek için aranan şartlar, başvuru sahiplerine Ulaşım Dairesi Başkanlığı tarafından verilen formda belirtilir. Başvuru sahibi aracını belirtilen tarih ve saatte yine bildirilen yerde Teknik Komisyon yetkililerinin incelemesine hazır bulundurmaları zorundadırlar.

(2) Araçları; Yönetmelikte belirtilen şartlara uygun olan işleticilere İdare tarafından Araç Uygunluk Belgesi düzenlenir. Araç şartları uymayanlara, eksikliklerini tamamlayıncaya kadar Uygunluk Belgesi düzenlenmez. Araç Uygunluk Belgesi verilen işleticilerin istenilen diğer evrakları tam ise işlemlerine devam edilerek çalışma ruhsatı düzenlenir.

(3) İşleticilerin Araç Uygunluk Belgesi alabilmesi için, araçların son Trafik Muayene Raporunu ve Trafik Sigortasını yaptırmış olması ve belgelerin ibraz edilmesi şarttır.

(4) Araç uygunluk belgesi her araç için ayrı ayrı 3 nüsha olarak düzenlenir, bir nüshası başvuru sahibine verilir. Bir nüshası Teknik Komisyonunda, bir nüshası plaka dosyasında muhafaza edilir.

(5) Araç Uygunluk Belgesinin geçerlilik süresi 1 (bir) yıldır. Ancak devir ve model değişikliklerinde Araç Uygunluk Belgesinin tekrar alınması zorunludur.

Çalışma ruhsatı ve yenilenmesi

MADDE 11 – (1) Bu yönetmelikte belirlenen esaslar çerçevesinde (H), (M), (S), (TT), (T), (BB), (J), (D) ve (K) rumuzlu ticari plakalı araçlara, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununun 7/p maddesi ile 5393 sayılı Belediyeler Kanununda tanımlandığı gibi, toplu taşıma aracı olarak çalıştırılmak üzere, İdarece Çalışma Ruhsatı verilir. Bu belgenin araç içinde bulundurulması zorunludur.

(2) Toplu Taşıma Araçlarını çalıştırmak için ilk defa çalışma ruhsatı talep eden İşletmecilerden istenilecek evraklar:

- a) Araçların Motorlu Araç Ruhsat fotokopisi,
- b) Erzurum İl Sınırında ikamet ettiğini gösterir İkametgah Belgesi,
- c) Nüfus Cüzdan fotokopisi (*aslı ibraz edilecek*),
- ç) Sabıka Kaydı (*Resmi Kuruma verilmek üzere*),
- d) Vergi Levhası Fotokopisi,
- e) Karayolu Taşımacılığı Zorunlu Mali Sorumluluk Sigorta Poliçe Örneği,
- f) Bağlı bulunduğu birlik ve odaya kayıtlı olduğuna dair belge (Son altı ay içerisinde alınmış olmalıdır).

(3) Toplu Taşıma Araçlarında “Şoför olarak çalıştırılacak kişilerden istenilecek evraklar: (Devralan şoförlük yapacaksa kendisi için, şoför çalıştıracaksa çalışan için) aşağıda belirtilen evrakları içeren dosyayı İdareye teslim eder.

- a) Sürücü belgesi fotokopisi,
- b) Nüfus cüzdan fotokopisi,
- c) Ehliyet Sicil kaydı,

- ç) Sabıka Kaydı (Kamu Hizmetlerinden men edilmemiş olmak)
- d) Psikoteknik Değerlendirme Raporu,
- e) SRC Belgesi (1 veya 2),
- f) Mesleki Yeterlilik Belgesi,
- g) Erzurum İl Sınırında ikamet ettiğini gösterir İkametgâh Belgesi,
- ğ) Şoförün işe giriş bildirimini.

(4) Yukarıda belirtilen belgeleri ile birlikte Büyükşehir Belediyesine başvuruda bulunulur. Çalıştırılacak şoförlerin bu Yönetmeliğin “Şoförlerde ve Rehber Personelde Aranacak Şartlar” maddesindeki şartları da yerine getirmeleri gerekmektedir.

(5) İdareden çalışma ruhsatı alan her plaka için bir sicil dosyası açılacaktır. Bu dosyada, araca ilişkin belgeler dışında işletmeci ve sürücüye ait belgeler de bulundurulacaktır.

(6) Yıllık Çalışma Ruhsat Harcı için her yıl Büyükşehir Belediye Meclisince belirlenen Gelir Tarifesindeki ücret tahsil edilir. Araç model değişimlerinde bu ücret alınmaz.

(7) Bu yönetmelik kapsamına giren tüm araçlar İdareden çalışma ruhsatı almak zorundadır. Çalışma ruhsatı alacaklar bu yönetmelikte belirtilen şartları sağlamak zorundadır. Araçlarda istenilen şartları yerine getirmeyenlere çalışma ruhsatı düzenlenmez.

(8) İşleticilere çalışma süreleri boyunca üç (3) yıllık çalışma ruhsatı verilecek ve her yıl (1 Ocak-31 Mart arası) çalışma ruhsatlarına idare tarafından vize yapılacaktır.

(9) İşleticiler, Yıllık Güzergah İzin Belgesi Bedeli olarak Meclisin Gelir Tarifesinde her yıl belirleyeceği bedeli ödemek zorundadır. Yıllık Güzergah İzin Belgesi bedelini ödemeyen işleticilerin çalışma ruhsatına vize işlemi yapılmaz. Vizesi olmayan işleticilere bu yönetmeliğin cezalar kısmındaki yaptırımlar uygulanır.

(10) Toplu Taşıma İşleticileri, model değişikliği yapmak istediğinde değişiklik yapılacak aracın yönetmelik hükümlerine uygun olması gerekmektedir. Araç değişikliğinde Noter satış sözleşmesi ya da fatura, aracın teknik özelliklerini gösteren belge, trafik sigorta poliçe fotokopisi, eski çalışma ruhsatı İdareye teslim edilmek zorundadır.

(11) Çalışma ruhsatının yıpratılması, zayii olması vb. herhangi bir sebeple değiştirilmesine ihtiyaç duyulduğu durumlarda İdareye yapılacak başvuruya binaen Suret Harcı tahsil edilerek yenisi verilir.

(12) Yıllık Çalışma Ruhsatı Vizesi yenilenirken istenilecek belgeler:

- a) Çalışma Ruhsatı
- b) Bağlı buldukları odadan Oda Kayıt Belgesi (*son altı aylık belgenin aslı*).

Devir, yeni kayıt, araç model değişikliğinde aranacak yaş şartı

MADDE 12- (1) Bu yönetmelik yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla devir, yeni kayıt, araç model değişikliğinde aşağıda belirtilen yaş şartı aranır:

a) (S) Plaka: İlk defa plaka verilecek okul ve personel servis araçlarında, araç 12 yaşından büyük olmayacaktır. Araç model değişikliğinde ve devir işlemlerinde okul servis araçlarında (12 yaş), personel servis araçlarında (19 yaş) şartı aranır.

b) (BB), (D) ve (K) Plakalar: Mevcut araçlar 20 yaşına kadar çalışabilir ve devredilebilir. Yeni alımlarda ve araç model değişikliğinde araç 15 yaşından büyük olmayacaktır.

c) (M) ve (J) Plakalar: İlk defa plaka verilecek araçlarda (10 yaş) şartı aranır. Araç model değişikliğinde 10 yaş, devir yapılan araçlarda 15 yaş şartı aranır.

ç) (H), (T) ve (TT) Plakalar: İlk defa plaka verilecek araçlarda (8 yaş) şartı aranır. Araç model değişikliğinde (8 yaş), devir yapılan araçlarda (15 yaş) şartı aranır.

d) Aracın yaşı hesaplanırken fabrika imal tarihinden sonra gelen ilk takvim yılı esas alınır.

Trafikten çekme

MADDE 13- (1) Bu yönetmelik yürürlüğe girdiği tarih itibariyle herhangi bir nedenden dolayı plaka terkinin vererek plakayı trafikten hususiye çekerek askıya alma süreleri:

a) Şehir Merkezi, Palandöken, Aziziye ve Yakutiye ilçelerinde öğrenci ve personel servis işi yapan işleticiler için, (S) rumuzlu plakayı trafikten hususiye çekerek askıya alma süresi bir (1) yıldır. Verilen bir (1) yıl askıya alınması süresi içerisinde İşletici, servis plakasını yönetmeliğin belirttiği şartlarda yeni aldığı bir araca takmak zorunda veya verilen süre içerisinde ikinci bir şahsa plakayı devretmek zorundadır.

b) (D) ve (K) rumuzlu Plakalar ile taşımacılık yapan işleticiler için trafikten hususiye çekme süresi (askıya alınması) bir (1) yıldır. Verilen bir (1) yıl askıya alınması süresi içerisinde (D) ve (K) rumuzlu plakasını Yönetmeliğin belirttiği şartlarda yeni aldığı bir araca takmak zorunda veya verilen süre içerisinde ikinci bir şahsa plakayı devretmek zorundadır.

c) Ticari taksici işleticileri için, "T" ve "TT" Plakalı aracını trafikten hususiye çekerek askıya alma süresi beş (5) yıl olup, bu süre içerisinde plakayı yeni aldığı bir araca takmak veya verilen süre içerisinde ikinci bir şahsa devretmek zorundadır.

(2) İzin verilen süre içerisinde bu işlemleri yapmayan işleticilerin plakaları iptal edilir. İptal edilen plaka sahipleri (bu hususta Belediyeden) hiç bir hak, zarar, ziyan ve benzeri bedel talebinde bulunamazlar.

(3) (BB), (H), (J), (M) plakalar ve ihale usulü ile verilen (D) ve (K) plakalar için hatlarda aksama yaşanmaması amacıyla trafikten çekme süresi tanımlanmamıştır. Bu plakalar devir yapılmaksızın hususide bekletilemez.

(4) Plakanın hususiye çekme işlemleri bizzat işletici ya da işletici tarafından noterden vekâletname ile yetkilendirilmiş kanuni temsilcileri tarafından yapılır.

Vize, uygunluk, güzergah ve imtiyaz ücretlerinin ödenmesi

MADDE 14 (1) H Plakalı Özel Halk Otobüslerinin yıllık "Vize ve Uygunluk Belgesi Ücretleri" Ocak ayının hakedişlerinden tahsil edilir.

(2) (H) plakalı Özel Halk Otobüslerinden "Hat İmtiyaz Ücreti" olarak yıllık Gelir Tarifesinde belirlenen miktar kadar alınır.

(3) (BB) plakalı Özel Halk Otobüslerinden alınan ücretler her yıl 01 Ocak – 31 Mart arasında tahsil edilir.

(4) (M), (J) plakalı Minibüslerden alınan ücretler her yıl 01 Ocak – 31 Mart arasında tahsil edilir.

(5) (D), (K), (S) plakalı araçlardan alınan yıllık olarak alınan Güzergah İzin Belgesi Ücreti her yıl 01 Ocak – 31 Mart arasında tahsil edilir.

(6) (T) ve (TT) plakalı araçlardan alınan Uygunluk Belgesi Ücreti, her yıl 01 Ocak – 31 Mart arasında tahsil edilir.

(7) (H), (M), (T), (TT), (BB) ile (J) plakalı araçlara Güzergah İzin Belgesi düzenlenmez ve ücret alınmaz.

(8) (D), (T), (TT), (S), (K) plakalı araçlardan Vize Ücreti alınmaz.

(9) İhale usulü ile verilen tahditli plakalı araçlardan Vize ve Güzergah İzin Belgesi ücreti alınmaz. Tahsis Belgesi Ücreti ve Uygunluk Belgesi ücreti alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Çalışma Şekli ve Şartları**

Araçlarda aranacak şartlar

MADDE 15 – (1) (H) ve (BB) plakalı araçlarda (Özel Halk Otobüslerinde) aranacak şartlar şunlardır:

a) Tavan yüksekliği, orta genişliği, sıralar arası mesafe ve oturma yerleri ölçüleri Karayolları Trafik Mevzuatında belirtildiği şekilde olacaktır. Sürücü yeri, arka koltuk kısmından bir pano ile ayrılacak ve sürücü koltuğu yanında başka bir koltuk bulunmayacaktır.

b) Otobüslerin kapılarında durak yerleri dışında içeriden veya dışarıdan açılmayan ve sürücü tarafından idare edilen bir kilit düzeni bulunması zorunludur.

c) Otobüslerin süratini kontrol için bulunması gereken GPS ile dış ve iç ışıklandırma ve aydınlatma donanımları çalışır durumda olacaktır.

ç) Otobüslerin ön cephesinde ve en yüksek noktasına hangi ibarenin yazılacağı Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından işleticilere bildirilecektir.

d) Araçların ön giriş kapısının yan tarafına "Giriş", arka kapısının yan tarafına da "Çıkış" ibareleri yazılacaktır. Otobüslerin içi-dışı ve koltukları sürekli olarak temiz tutulacak, koltuk döşemeleri kırık ve yırtılmış durumda olmayacaktır. Otobüsün içinde fırça, çöp sepeti ve diğer yıkama malzemeleri bulundurulmayacaktır. Otobüslerin içinde ve dışında Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın izni olmadan hiç bir ilan, reklam, duyuru, resim, poster ve süsleme bulunmayacaktır.

e) Araçlarda trafik mevzuatının gerekli gördüğü alet ve avadanlıklar bulundurulacaktır.

f) Otobüslerin egzozlarından çıkan zehirli gazların duraklarda bekleyen insanları etkilememesi için, egzoz çıkışlarına sol tarafa üfleme başlıkları takılacaktır. İdare her an egzoz gazı muayenesi yapmaya ve yaptırmaya, taşıtta kullanılan yakıt cinsinin standartlara uygun olup olmadığını denetlemeye, taşıtın motorundan yakıt deposundan ya da başka bir parçasından yakıt numunesi almaya veya aldirtmaya yetkilidir.

g) Otobüslerin ön sağ ve yan sağ ön tarafında, hat ve güzergahını gösteren elektronik tabela olması zorunludur.

ğ) Otobüsün içinde radyo, CD çalar, teyp gibi müzik âletleri kullanılmayacaktır.

h) Otobüs içinde sigara içilmesi yasak olup, Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünce araç içinde gösterilen yerlere “Sigara İçilmez” ibareli plaketer takılacaktır. Araç içinde Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünce gösterilen bir yere yolcuların şikâyetleri ile ilgili olarak başvurabilecekleri telefon numaraları ve web adresini gösteren bir plaket takılacaktır.

ı) Otobüslerin ön, arka ve yan camlarında kırık, çatlak ve herhangi bir deformasyon olmayacaktır.

i) Yaz şartları için, araç içi havalandırma pencereleri, üst camların açılmasına imkân verilecek cam sürgü kolları veya tutamakları ile klima bulunacak ve her zaman çalışır durumda olacaktır.

j) Otobüslerin iç-dış dikiz aynaları sağlam, cam silgileri çalışır durumda olacaktır. Otobüslerin ön ve arkasında çekmeye uygun çeki kancaları bulunacaktır. Otobüslerde havalı ve ıslık sesi veren kornalar kesinlikle olmayacak; “di - dat” olarak tanımlanan kornalar takılmış olacaktır. Elektrik tesisatının, sinyalleri ve farların her durumda çalışır olmasına azami ölçüde dikkat edilecektir.

k) Aracın mazot pompası ayar edilmiş olacak ve egzozdan siyah duman vermeyecektir. Motor bölmesi temiz ve bakımlı olacak, şanzımanda halkı rahatsız edecek gürültülü bir çalışmanın olmaması temin edilecektir. Otobüsün dış boya görüntüsü İdarece belirlenen ölçü ve renklerde olacaktır. Ayrıca renklere yama yapılmayacak, kaporta saçlarında çürüme ve ezilme olmamasına dikkat edilecektir.

l) İşletmeci idarenin belirlediği şekil ve şartta otobüsünü bulundurmak zorundadır. Araç Uygunluk Belgesi alımında aracın uygun olup olmadığı incelenir. İdare günün şartlarına göre gerekli değişiklikleri yaparak, işletmecilere bildirir.

m) Otobüs içinde, yangın söndürme cihazı, ilk yardım çantası, cam kırma (imdat) çekici, reflektör, yedek ampuller, çekme halatı ve kış aylarında zincir bulundurulacaktır.

n) Otobüsün her iki yanında bulunan ve güzergahları gösteren plakalar sökülebilir şekilde olacak, semtler araç üzerine değil bu plakalar üzerine yazılacaktır. Semt ve Güzergahları gösteren plakalardaki yazı yüksekliği ve renkleri Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünce belirlenmiş standartlar ve renklerde olacaktır.

o) Otobüslere araçların standart iç-dış aydınlatma sistemine ilave ışık takılmayacaktır.

ö) Otobüslerde, İdarenin izni olmadan herhangi bir reklam, ilan, duyuru, afiş, resim, poster ve süsleme ile benzeri hiç bir görsel ya da sesli tanıtım ve propaganda yapılamaz. Ancak, Büyükşehir Belediye Başkanlığınca uygun görülecek ilan ve reklamların yapılmasına izin verilir. Otobüslere alınacak ilan ve reklamların teşhir ücreti her yıl Bütçe ile tespit edilen tarife üzerinden Mali Hizmetler Daire Başkanlığı tarafından tahsil edilir.

p) İşletmeciler, İdarenin talebi halinde gerekli ilan ve duyuruları, otobüsün gösterilen yerinde, belirtilecek süre ile teşhir etmekle yükümlüdür.

(2) (H) plakalı Araçlarda aranan ilave şartlar;

a) Hatlarda kullanılacak Özel Halk Otobüsleri alçak tabanlı ve boyu asgari 8 (sekiz) metre olacaktır. Ayakta taşınacak yolcu sayısı Karayolları Trafik Mevzuatında belirtildiği şekilde olacaktır.

b) Belediye veya Belediye Şirketince işletilecek otobüsler hariç, Özel Halk Otobüsü olarak çalıştırılacak otobüsler bu yönetmelikte yer alan ve asgari şartları taşıyan araçlar olması zorunludur.

c) Otobüs içinde en az üç noktada düğmesi bulunan, sürücüyü sesle veya ışıkla uyaran bir düzen bulunacaktır.

ç) Araçların ön sağ alt tarafına ve yan camın ön alt tarafına otobüslerin hat numarasını ve güzergahını bildiren ışıklı iki adet elektronik tabela ile arka camın üst tarafına ise sadece hat numarasını gösteren yine ışıklı bir elektronik tabela asılacaktır. Işıklı tabelalar idarenin belirleyeceği süre içerisinde işletmeciler tarafından taşıtlarına taktırılacaktır.

d) Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünce yapılacak incelemelerden sonra araç içinde kolay görünür yerlere, oturan yolcu sayısını ve ayakta yolcu sayısını belirten plakeler ile ön iki koltuğun bebeklilere, hamilelere, yaşlılara ve özürllülere öncelikli olduğunu bildirir plakeler takılacaktır.

e) Otobüslerin ön sağ camlarına semt plakası konulacak, bu plaka aydınlatılmış olacaktır. Semt plakaları Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğü tarafından hazırlanacak ve işleticilere ücret mukabili verilecektir.

f) Otobüslerde engelli yolcuların biniş-iniş yapabilecekleri engelli rampası taktırılması zorunludur. Bu rampanın teknik şartları bilahare işleticilere bildirilecektir. Taktırma süresi 5378 sayılı Kanununun Geçici 3. maddesinde belirtildiği gibidir.

(3) (S) plakalı araçlarda aranacak şartlar;

a) Okul Servis Araçlarında Okul Servis Aracı Yönetmeliğinde belirlenen yaş şartı uygulanır.

b) Personel servis araçlarında, model yaşı 19'dan büyük olan, araçlar çalışamaz.

c) Koltuk kapasitesi sürücü dahil en az 14+1 kişilik olacaktır.

ç) Servis araçlarının rengi Beyaz olacaktır (Kaplama da olabilir).

d) Okul Servis araçlarının arkasında "OKUL TAŞITI" yazısını kapsayan numunesine uygun renk, ebat ve şekilde reflektif (yansıtıcı) bir kuşak bulundurulmalıdır.

e) Okul servis aracının arkasında, öğrencilerin iniş ve binişleri sırasında yakılmak üzere kırmızı ışık veren bir lamba bulunmalı ve bu lambanın yakılması halinde üzerinde siyah renkte büyük harflerle "DUR" yazısı okunacak şekilde tesis edilmiş olmalı, lambanın yakılıp söndürülmesi tertibatı fren lambaları ile ayrı olmalıdır.

f) Okul Servis aracı olarak kullanılacak taşıtlarda, öğrencilerin kolayca yetişebileceği camlar ve pencereler sabit olmalı, iç düzenlemesinde demir aksam açıkta olmamalı, varsa yaralanmaya sebebiyet vermeyecek yumuşak bir madde ile kaplanmalıdır.

g) Okul Servis Araçların "İmal, Tadil ve Montaj Hakkında Yönetmelik" ile "Karayolları Trafik Yönetmeliğinde" belirtilen standart, nitelik ve sayıda araç gereç ve malzemeler her an kullanılabilir durumda bulundurulmalıdır.

ğ) Servis Araçları; 'Araçların İmal Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmeliği'nin Ek 12 'Servis Araçları ile İlgili Hükümler' de belirtilen standartlara uygun olacaktır.

h) Okul servis araçlarının kapıları şoför tarafından açılıp kapatılabilecek şekilde otomatik (Havalı, hidrolikli vb.) olabileceği gibi; araç şoförleri tarafından elle kumanda edilebilecek şekilde (Mekanik) de olabilir. Otomatik olduğu takdirde, kapıların açık veya kapalı olduğu şoföre optik ve/veya akustik sinyallerle intikal edecek şekilde olmalıdır.

i) Okul servis aracı olarak kullanılacak taşıtlar temiz, bakımlı ve güvenli durumda bulundurulmalı ve 6 ayda bir bakım ve onarımları yaptırılmakla birlikte; taşıtların cinsine göre Karayolları Trafik Yönetmeliğinin öngördüğü periyodik muayeneleri de yaptırılmış olmalıdır.

i) Okul servis araçlarında, her öğrenci için bir emniyet kemeri bulunmalıdır.

j) Araçların ön ve arka camına hangi kurumun/ şirketin servisi olduğuna dair yazının asılması gerekir.

(4) (T ve TT) plakalı araçlarda aranacak şartlar;

a) Ticari Taksi aracı olarak çalışacak araçlarda ilk defa Uygunluk Belgesi istenmesi halinde başvuru tarihi itibarıyla 8 yaş şartı aranır.

b) Koltuk kapasitesi sürücü dahil 4+1 kişilik olacaktır.

c) Ticari Taksi araçları aşağıdaki niteliklere sahip olacaklar ve Uygunluk Belgeleri için başvuruları bu nitelikler açısından değerlendirilecektir.

ç) Kaportası düzgün olacak, camlarda kırık ve çatlak bulunmayacaktır.

d) Dış görünüşü itibarıyla sarı boyalı veya sarı kaplamalı ve bakımlı olacaktır.

e) Trafik Kanununun uygun gördüğü nitelikte reflektörleri, yangın söndürücüsü, çekme halatı takozu, ilk yardım çantası bulunacaktır.

f) Dış yüzeylerinde tehlike oluşturacak biçimde aksesuar bulunmayacaktır. (Radyo antenleri bu kapsamda değerlendirilir.)

g) Aracın içi temiz, koltukları düzenli ve beresiz olacak, pelüş bulunmayacaktır.

ğ) Mevcut lastikleri ile aynı ebatla yedek lastiği bulunacak ancak bu yedek lastik yolcuların oturmasını engellemeyecektir.

h) İç göstergeleri düzenli çalışır durumda olacaktır.

ı) İç ışıklandırma için yeterli sayıda lamba çalışır durumda olacak, ancak bu lamba renkli olmayacaktır. İçinde ya da dışında hiçbir yerde yolculara zarar verebilecek bir ek ya da imalat yer almayacaktır.

i) Bütün kapıları düzenli açılır, kapanır durumda olacaktır.

j) Egzozu ve susturucusu zedelenmemiş olacak, çalışırken gürültü yapmayacaktır.

k) Park lambaları, stop lambaları ile farları (uzun ve kısa huzmeleri) düzenli çalışır ve ayarlanmış durumda olacaktır. Farları şeffaf camlı olacaktır.

l) Yağ karteli, hidrolik deposu, şanzıman ve diferansiyelden kaçak niteliğinde yağ sızması olmayacaktır.

m) Motorları düzenli çalışır durumda olacak ve egzozdan siyah duman çıkmayacaktır. Aracın egzozundan çıkan emisyon miktarı, Erzurum İl Hıfzıssıhha Kurulu Çevre Komisyonunun mevcut kararı veya gelecekteki kararlarının amir hükümlerine uygun olacaktır.

n) Frenleri tam, gıcirtısız ve dengeli tutabilir durumda olacaktır. (Gerektiğinde fren balataları tekerlek çıkarılarak kontrol edilir.)

o) Lastiklerde dışarıdan gözükten bombe ya da çatlak bulunmayacak ve lastik diş derinliği o ebattaki lastik imalatı için izin verilen diş derinliğinin ¾ ünden az olmayacaktır.

ö) Devridaim ve gergi kayışları liflenmiş ya da çatlak olmayacaktır.

p) Soğutma sisteminin hortumları aşırı yumuşamış olmayacaktır.

r) Rot ayarları yapılmış olacak rot ve rotiller de boşluk bulunmayacaktır.

s) Vergi borcu, çevre pulu borcu olmayacaktır.

ş) Ticari Taksi araçlarına yukarıdaki nitelikleri sağlamadan uygunluk belgesi verilmez.

t) Ticari Taksi araçları yukarıdaki nitelikleri hizmet verdikleri süre içinde sürekli olarak sağlamak zorundadır.

(5) (M, J) plakalı araçlarda aranacak şartlar;

a) Koltuk kapasitesi sürücü dahil en az 14+1 en fazla 16+1 kişilik olacaktır.

b) Klima çalışır durumda olacaktır.

c) Direksiyon hidrolik olacaktır.

ç) Kapılar otomatik olacaktır.

d) İdare onayı ile izin verilen reklâm bilgileri haricinde minibüslerin içinde ve dışında başka yazı ve aksesuar bulundurulması yasaktır.

e) Araç içi ve dışı sürekli temiz tutulacaktır.

f) Aracın fabrika çıkışı dışında aksesuar ve donanım bulunmayacaktır.

g) Araç içerisinde şoför dahil sigara içilmesi yasaktır. 4207 sayılı Kanun gereği araç içerisinde "Sigara İçilmez" ibareli levha asılması zorunludur.

ğ) UKOME Genel Kurulu tarafından belirlenen fiyat tarifelerinin araç içerisinde müşterilerin kolayca görebileceği yere asılması zorunludur.

h) Araç içinde, yangın söndürme cihazı, ilk yardım çantası, cam kırma (imdat) çekici, reflektör, yedek ampuller, çekme halatı ve kış aylarında zincir bulundurulacaktır.

ı) Araç içi ışıklandırmada renkli ışıklar kullanılmayacaktır.

i) Ticari hatlı minibüslerde UKOME Genel Kurulu kararı ile belirlenen standartların dışında özel yazı ve şekil bulunmayacaktır.

j) Her aracın İdarece belirlenecek yerinde şikâyet ve danışma telefonlarının yazılı olduğu tabela bulundurulacaktır.

k) Araçlar mevzuat hükümleri doğrultusunda engellilerin kullanımına uygun olacaktır.

l) Araçlarda avadanlık bulundurulması zorunludur.

m) Araç lastikleri mevzuata uygun olacaktır.

n) Motor bakımının dışında fren, hidrolik, rot balans, amortisör, şanzıman vb. bakımları da düzenli olarak yaptırılacaktır.

o) Aracın egzoz sistemi arızasız olacaktır. Çevre ve gürültü kirliliğine yol açan egzoz sistemi ile trafiğe çıkılması yasaktır.

ö) Araçların yolcuların oturmasına ve kullanmasına mahsus bölümleri sağlam durumda olacak, aşırı eskiyen döşemeler değiştirilecektir.

p) Kırık veya tehlikeli biçimde çatlak camlı araçlar trafiğe çıkmayacak, aracın içerisi dışarıdan bakıldığında görünür durumda olacaktır.

r) Aracın ayna, sinyal, far, silecek vb. bölümlerinde hiçbir eksik veya arıza bulunmayacaktır.

s) Araçlarda, ruhsatta belirtilen hat numarası ve hat adının yazılı olduğu, renklerinin UKOME Genel Kurulu tarafından belirleneceği ışıklı tabela bulunacaktır.

ş) İdare tarafından istenilmesi durumunda, araçlara araç takip, izleme ve kontrol sistemlerinin takılması ve işlerliğinin sağlanması zorunludur. Sistemin teknik özellikleri, çalışma prensipleri ve uygulama zamanı UKOME Genel Kurulu tarafından belirlenecektir.

t) İdare tarafından istenilmesi durumunda, Toplu taşıma sistemlerinin uyumlu çalıştırılması amacıyla elektronik ücret toplama sisteminin kurulması ve işlerliğinin sağlanması zorunludur. Sistemin teknik özellikleri, çalışma prensipleri ve uygulama zamanı UKOME Genel Kurulu tarafından belirlenecektir.

u) Araçların renkleri UKOME Genel Kurulu kararları ile belirlenir.

(6) (K, D) plakalı araçlarda aranacak şartlar;

a) Koltuk kapasitesi sürücü dahil en az 14+1 kişilik olacaktır.

b) Kaportası düzgün olacaktır.

c) Dış görünüşü itibariyle temiz ve bakımlı olacaktır.

ç) Camlarda kırık ve çatlak bulunmayacaktır.

d) Bütün kapıları düzenli açılır, kapanır durumda olacaktır.

e) Dış yüzeylerinde tehlike oluşturacak biçimde aksesuar bulunmayacaktır. (Radyo antenleri bu kapsamda değerlendirilir.)

f) Aracın içi temiz, koltukları düzenli ve beresiz olacak, pelüş bulunmayacaktır.

g) Mevcut lastikleri ile aynı ebatta yedek lastiği bulunacak ancak bu yedek lastik yolcuların oturmasını engellemeyecektir.

ğ) İç göstergeleri düzenli çalışır durumda olacaktır.

h) İç ışıklandırma için yeterli sayıda lamba çalışır durumda olacak, ancak bu lamba renkli olmayacaktır. İçinde ya da dışında hiçbir yerde yolculara zarar verebilecek bir ek ya da imalat yer almayacaktır.

ı) Egzozu ve susturucusu zedelenmemiş olacak, çalışırken gürültü yapmayacaktır.

i) Park lambaları, stop lambaları ile farları (uzun ve kısa huzmeleri) düzenli çalışır ve ayarlanmış durumda olacaktır.

j) Aracın rengi beyaz olacaktır. TSE Standartlarına göre kaplama yapılabilir.

k) Rot ayarları yapılmış olacak rot ve rotiller de boşluk bulunmayacaktır.

l) Farları şeffaf camlı olacaktır.

m) Yağ karteli, hidrolik deposu, şanzıman ve diferansiyelden kaçak niteliğinde yağ sızması olmayacaktır.

n) Frenleri tam, gıcirtısız ve dengeli tutabilir durumda olacaktır. (Gerektiğinde fren balataları tekerlek çıkarılarak kontrol edilir.)

o) Motorları düzenli çalışır durumda olacak ve egzozdan siyah duman çıkmayacaktır. Aracın egzozundan çıkan emisyon miktarı, Erzurum İl Hıfzıssıhha Kurulu Çevre Komisyonunun mevcut kararı veya gelecekteki kararlarının amir hükümlerine uygun olacaktır.

ö) Lastiklerde dışarıdan gözüken bombe ya da çatlak bulunmayacak ve lastik dış derinliği o ebattaki lastik imalatı için izin verilen dış derinliğinin ¾ ünden az olmayacaktır.

p) Devridaim ve gergi (kayışları liflenmiş ya da çatlak olmayacaktır.

r) Soğutma sisteminin hortumları aşırı yumuşamış olmayacaktır.

s) Trafik Kanununun uygun gördüğü nitelikte reflektörleri, yangın söndürücüsü, çekme halatı takozu, ilk yardım çantası bulunacaktır.

ş) Araçların renkleri UKOME Genel Kurulu kararları ile belirlenir.

(7) Ticari Hatlı Minibüslerde:

a) Trafik tescil belgesinde belirtilen yolcu sayısı dışında ayakta yolcu almaları yasaktır.

b) Ruhsat sahibi, ticari hatlı minibüsünü bir başkasına kiraya veremez.

(8) Tüm toplu taşıma araçlarında aranan ortak şartlar:

a) Araçlar her gün yıkanır. Dış yüzeyi çamurlu ve camları aşırı kirli araçlar trafiğe çıkamaz. Araç içi her gün süpürülür ve temizlenir. Aracın içerisinde tozlu veya yağlı hiçbir bölge bırakılamaz. Araç içerisinde koku giderici kullanılmak suretiyle kötü kokular giderilir. Koku giderici araçta devamlı bulundurulur ve kontrollerde gösterilir.

b) Araç içerisindeki ışıklandırma ve araç kaloriferi çalışır durumda olacaktır. Işıklılandırma gerektiğinde, araç kaloriferleri ise kış mevsimlerinde çalıştırılır. Araçta yangın söndürme cihazı, ilk yardım çantası, reflektör, yedek ampuller, çekme halatı ve kış aylarında zincir bulundurulur. Ayrıca cam kırma (imdat) çekici bulundurulur.

c) Araçlar aşırı yıpranmış veya yaralı lastiklerle trafiğe çıkamazlar. Araçların periyodik ve günlük bakımları sürekli ve eksiksiz sağlanır. Motor bakımının dışında fren, hidrolik, rot-balans, amortisör, şanzıman vb. bakımları düzenli olarak yapılır, bu bakımların hangi yetkili servis tarafından veya kim tarafından hangi tarihlerde yapıldığı bakım kartlarıyla belgelenir ve kontrollerde gösterilir.

ç) Aracın egzoz sistemi arızasız olacaktır. Çevre ve gürültü kirliliğine yol açan egzoz sistemi ile trafiğe çıkılamaz.

d) Araçların yolcuların oturmasına ve kullanmasına mahsus bölümleri sağlam durumda olacak, aşırı eskiyen döşemeler değiştirilecek, kırık veya tehlikeli biçimde çatlak camlı araçlar trafiğe çıkmayacak, aracın trafik kanununa göre çalışır durumda olması zorunlu ayna, sinyal, far vb. bölümlerinde hiçbir eksik veya arıza bulunamaz.

e) Kaza sonrası hasarlı ve boyasız araçlarla trafiğe çıkılamaz.

f) Araçlarda “Havalı Korna” olarak tabir edilen klakson sistemi kesinlikle kullanılamaz. Gereksiz yere veya yolcu çağırarak amacıyla klakson kesinlikle çalınamaz. Araçlar kapıları açık durumda trafikte seyredemez.

g) Toplu taşıma araçlarının içinde araç içini gösteren 1 adet, araç şoförünü gösteren 1 adet ve aracın ön tarafını gösteren 1 adet olmak üzere en az 3 adet kamera olacaktır. Bu kameraların aldığı görüntüleri aktaracağı kayıt sistemi ve en az 30 günlük geriye dönük kayıtları tutabilecek veri depolama ünitesi bulunacaktır. Araçtaki kamera görüntülerine uzaktan erişim ve İdarenin Araç Takip Sistemine entegre edilebilir şekilde sistem altyapısına sahip özellikte olacaktır.

ğ) Tüm donanım, yazılım ve haberleşme giderleri işleticiye aittir.

h) Araçların İmal Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmeliğin Özel güvenlik donanımlı Toplu Taşıma Araçları ile ilgili şartlar başlıklı Ek 16 içerisinde yer alan kamera sistemi ile görüntü kayıt cihazları şartlarını sağlayacaktır.

ı) Toplu taşıma araçlarında yürürlükteki mevzuat hükümleri doğrultusunda Araç takip sistemi olacaktır.

i) Bu donanımlar idareden yeterlilik belgesi almış olan firmalardan temin edilecektir.

j) Toplu taşıma araçları (taksi hariç) engellilerin kullanımına uygun olacaktır.

k) İdarece belirlenen fiyat tarifesi, şikâyet telefonları, seyahat kartları vs. gibi yazı ve levhalar, yolcuların kolayca görebileceği idarece belirlenen yere asılması zorunludur.

l) İdare onayı ile izin verilen reklam bilgileri dışında araçların içinde ve dışında başka yazı, ilan, reklam, duyuru, resim, poster, süsleme ve aksesuar bulundurulamaz. İşletici İdareden onay almak ve gerekli ilan ve reklam vergisini yatırmak koşulu ile otobüslerin bilgi ekranlarına reklam alabilir. Ancak işletici çalıştırdığı otobüslerde İdarenin halka duyurmak istediği duyuru ve ilanları ücretsiz olarak asmak zorundadır, buna hiç bir şekilde itiraz edemez.

m) Araçlarda klima ve kalorifer bulunacak, gürültüsüz çalışacaktır.

n) Zorunlu trafik sigortası veya fenni muayenesini zamanında yaptırmayan araçlar, fenni muayene ve sigortası yapılanaya kadar hattan çekilirler.

o) Toplu taşıma araçlarının camlarında fabrika çıkış haricinde cam filmleri olmayacaktır.

ö) Araçlarda, çeki halatı ve düzeneği bulunacaktır.

p) Araçların kapasite ve sayılarının değiştirilmesi istendiğinde İdarenin yazılı onayının alınması gerekmektedir.

r) Mevzuatın öngörmediği hak aramalar ile birlikte toplu olarak direniş yapmak, taşımacılık yapmamak, taşımacılığı aksatmak ve her türlü izinsiz gösteri yapmak yasaktır.

s) Ticari Araç İşleticileri, araçlarını hiçbir nedenle İdare'den izinsiz ve habersiz toplu taşıma hizmeti yapmaktan alıkoymazlar.

Şoförlerde ve rehber personelde aranacak şartlar

MADDE 16 - (1) Şoförlerde aranacak şartlar;

a) Erzurum İl sınırları içinde ikamet etmek,

b) 66 yaşından büyük olmamak,

- c) Okul servis araç şoförleri 26 yaşından gün almış olmalıdır,
- ç) Trafik mevzuatında belirtilen sınıflara uygun ehliyete sahip olmak,
- d) Sağlık Kuruluşundan Psikoteknik (kişilik, dikkat, zekâ, refleks) raporu almış olmak,
- e) Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nin ilgili maddesindeki hükümlere haiz olmak,
- f) Kaçakçılık ve yüz kızartıcı herhangi bir suçtan hüküm giymemiş olmak,
- g) Devam etmekte olan bir kovuşturması bulunmamak ya da uzlaşmayla neticelenmemiş olmak,

ğ) Türk Ceza Kanunu'nun 53, 81, 102, 103, 104, 105, 109, 179/3, 188, 189, 190, 191, 194, 225, 226, 227, 233/3, 297/1, 313. maddelerindeki suçlardan affa uğramış olsa bile hüküm giymemiş olmak,

h) Türk Ceza Kanunu'nun yürürlükten kalkan 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 403, 404, 414, 415, 416/1-2-3, 418/1, 429,430, 431, 432, 435, 436 ve 572/2 maddelerindeki suçlardan affa uğramış olsa bile hüküm giymemiş olmak,

ı) Alkol ve uyuşturucu madde bağımlısı olmamak,

i) Sürücü belgesi birden fazla geri alınmamış olmak,

j) Terör örgütlerine veya milli güvenlik kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği mensubiyeti, iltisaklı veya irtibatlı bulunmamak,

k) Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanmak, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırmak, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkum olmamak.

(2) Rehber personelde aranacak şartlar;

a) 22 yaşını doldurmuş ve en az orta öğretim mezunu olmak,

b) Milli Eğitim Bakanlığı ve Diğer Bakanlıklara Bağlı Okullardaki Görevlilerle Öğrencilerin Kılık Kıyafetlerine İlişkin Yönetmelikte belirlenen şekilde kılık ve kıyafete sahip olmak,

c) Türk Ceza Kanunu'nun 53, 81, 102, 103, 104, 105, 109, 179/3, 188, 190, 191, 226, 227'nci maddelerinde belirtilen suçlarından ve yüz kızartıcı herhangi bir suçtan hüküm giymemiş olmak veya devam etmekte olan bir kovuşturması bulunmamak ya da uzlaşmayla neticelenmemiş olmak,

ç) Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanmak, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırmak, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak,

d) Terör örgütlerine veya milli güvenlik kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği mensubiyeti, iltisaklı veya irtibatlı bulunmamak, şartlarına haiz olması zorunludur.

e) Alkol ve uyuşturucu madde bağımlısı olmamak.

İşleticinin yükümlülükleri

MADDE 17 - (1) İşletici istihdam edeceği şoför personeli gerek işe alırken gerekse işine son verirken idareye bildirmek zorundadır. İstihdam edilecek şoförün bildirim sırasında bu personel için İdare tarafından istenilen belgeleri vermek zorundadır.

(2) İşletici, sosyal güvenlik kaydı olmayan şoför çalıştırmayacaktır.

(3) Şoförlerin hatalarından ve neden oldukları maddi ve manevi zararlardan, zarar gören kişi ve kurumlara karşı işletmeciler de müteselsilen sorumludur.

(4) Okul Servis aracı kullanan şoförler; mevzuatta istenilen belgeleri İdareye ibraz etmek zorundadır.

(5) Toplu taşıma araçlarında çalıştırılacak şoförler, bu yönetmelikte belirtilen eğitimlerden sonra İdare tarafından verilen Şoför Kimlik Kartına sahip olmak zorundadır.

(6) EÜTS sistemine dâhil olan Araç İşleticisi EÜTS içinde yer alma ve aracına validatör takma mecburiyetindedir.

(7) Araçlarda kesinlikle biletçi ve muavin bulundurulmayacaktır.

(8) Validatör veya bağlı cihaz ve ekipmanları hasar görmüş, arızalanmış veya çalışmaz duruma gelmiş ise sürücü aracı derhal seferden çekmek zorundadır. Bu durum tarifeli sefer sırasında meydana gelmiş ise yolcuların mağdur olmaması için ücret almadan son durağına kadar seferini tamamlar.

(9) EÜTS sistemine dahil olan toplu taşıma araçları Validatör arızası ortadan kaldırılıncaya kadar sisteme dahil edilmez. Herhangi bir arıza durumunda, her ne surette olursa olsun Validatör ve bağlı cihazları yetkili servisi dışında herhangi bir yere götürülmeyecektir. Yetkili servis tarafından validatör arızası giderilişlerinde herhangi bir ücret talep edilmez.

(10) Validatörde arıza olması durumunda, araç sefere çıkmayacaktır. Bununla birlikte, İdare derhal haberdar edilecek, ihtiyaç halinde yedek bir aracın validatör arızası süresince sefere girmesi sağlanacaktır.

(11) Validatör cihazının çalınması veya kaybolmasından İşletici sorumludur. Bu durumda İşletici, aracını derhal yedeğe çekerek İdareyi haberdar edecek ve yeni bir validatör temin edecektir.

(12) Kaybolan veya çalınan validatör bulunursa İdare izin vermedikçe kullanıma dahil edilmeyecektir. Cihazın kullanıma alınabilmesi için tedarikçi firmanın uygunluk belgesi aranacaktır. Böyle bir durumda sisteme gelebilecek her türlü zarar ve ziyanın tazmini işleticiye aittir.

(13) EÜTS teknik elemanlarının dışında kimse validatörlere, validatörlere bağlı cihazlara ve ekipmanlara herhangi bir müdahale yapamaz. Yapılması durumunda ortaya çıkabilecek her türlü sorumluluk işleticiye aittir.

(14) Validatör cihazı tam, ücretsiz, indirimli ve abonman kart basımları için farklı ses tonlarında ikaz vermelidir. Şoför, bu sesleri takip ederek, ücretsiz yolculuk ve indirim hakkı sahibi olmayanların indirimli ve ücretsiz kartları kullanmalarına engel olacaktır. Bu tip usulsüz kullanımlarda kartlara el konularak idareye ivedilikle teslim edilecek ve kara listeye alınmasını sağlayacaktır. Bu tip yolcuların kartları kara listeye alınarak, bir daha indirim veya ücretsiz kart hakkı sahibi olmaları engellenecektir.

(15) İşletici EÜTS'den doğacak alacaklarının Banka'da bulunan kendi kullanım hesabına geçmeden başkalarına devir, temlik, ciro edemez, ipotek ve teminat olarak gösteremez. Validatörü kendi toplu taşıma aracının dışında herhangi bir araca takamaz, başka araçlarda kullanılmasına izin veremez.

(16) İdarenin belirleyeceği EÜTS, Araç Takip Sistemi vb. uygulamalarda alacağı kararlar, işletici tarafından yerine getirilir.

(17) İşletici ve Toplu taşıma araçlarının şoförleri EÜTS'de görevli kontrol memurlarına gerekli her türlü kolaylığı gösterecek ve gerektiğinde yardımcı olacaktır.

(18) İşletici UKOME Kararı ile belirlenen ve idare tarafından bastırılan Fiyat tarifesini Denetim görevlileri ve yolcuların görebileceği yere asacaklardır.

(19) Trafikte oluşacak zorunluluklar ve İdarenin yazılı talimatı dışında güzergah dışına çıkamazlar ve duraklarda yolcu indirme ve bindirme süreleri dışında bekleme yapamazlar.

(20) İşleticiler kaza, arıza vs. zorunlu haller haricinde yolcuları aktarma yapamazlar ve son duraklarına kadar götürmek zorundadırlar. Sefer sırasında zorunlu hallerden dolayı taşımayı tamamlayamaması durumunda yedek araçla bu seferi tamamlamak zorundadır. Bu durumda yolculardan ek ücret alınmayacaktır.

(21) İşletici iş barışının bozulması yönündeki eylem ve taleplerde, toplu taşıma hizmetini aksatacak eylemlerde, farklı esnaf grupları arasında anlaşmazlık çıkarılmasına yönelik faaliyetlerde, toplu taşıma işleyiş tarzına ilişkin olumsuz müdahalelerde, esnafın kendi meslek grubu dışındaki toplu taşıma aktörlerinin verdiği hizmeti aksatmaya yönelik müdahalelerde bulunamaz. Bu tür eylemlerde bulunanlar tespit edildiğinde, çalışma ruhsatları Encümen kararı ile iptal edilir ve İşleticilikten çıkarılırlar. Ruhsatı bu şekilde iptal edilen işleticiler yeni bir ihaleye katılamazlar.

(22) İşletici, İdareyi bilgilendirmeden aracını hattan çekemez.

(23) Savaş durumu, seferberlik hali, olağanüstü hal uygulaması, sel baskınları, doğal afetler İdarenin lehine mücbir sebep kabul edilir. Bu gibi durumlarda İdarenin yazılı talimatı ile işletici aracını İdarenin emrine tahsis eder.

(24) Özel toplu taşıma araçlarıyla ilgili grev, boykot vb. nedenlerle toplu taşıma hizmeti verememesi durumunda İdare, hizmeti sürdürebilmek için her türlü önlemi almakta serbesttir.

(25) Çalıştıkları süreler içerisinde araçların iç ve dış temizliklerinin yapılmış olması, döşemelerinin yırtık ve kirli olmaması gerekmektedir.

(26) İdarenin kararı olmadan yapılacak araç devirlerinde çalışma ruhsatı verilmez.

Şoförlerin yükümlülükleri

MADDE 18 - (1) Yolculara daima nazik davranılacaktır. Yolculara emir verir şekilde hitap edilemez. Yolcunun eleştirmesi halinde cevap verilmeyecektir. Ancak, yolcunun aşırı alkollü ya da ruh hastası olması hallerinde, sürücüye aracın kullanımını tehlikeye düşürecek şekilde müdahale etmesi veya sürücüye hakaret etmesi ve saldırgan davranması halinde; araç durdurularak, Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğüne haber verilerek, Trafik Zabıtasının veya kolluk kuvvetlerinin müdahalesi beklenmektedir.

(2) Şoförlerin Yolcularla, Denetim Görevlileriyle, diğer toplu taşıma şoförleri, yaya veya özel aracı ile seyreden kişilerle münakaşa etmesi, fiziki teması, kavga etmesi ve bedensel müdahalesi kesinlikle yasaktır. Yukarıda belirtilen şahıslarla her ne sebeple olursa olsun hakaret ve kavga ettiği belirlenen şoför, ilk seferinde 30 güne kadar, ikinci seferinde 60 gün çalışmaktan men edilir. İkinci seferden sonra Şoför kimlik kartı iptal edilir. Ancak 1 defaya mahsus olmak üzere, ceza tarihinden sonraki 6 ay bitiminde tekrar eğitimden geçmek ve belge almak koşuluyla göreve iade edilir. Meydana gelen olaylarla ilgili ihtilaflarda, şoförlerin yolcuya ve diğer şahıslara karşı (Türk Ceza Kanununun amir hükümlerine göre) suç işlediği mahkeme kararı ile hükme bağlandığı takdirde, bir daha toplu taşıma araçlarında görev verilmeme cezası uygulanır.

(3) Yolcu ile meydana gelen ihtilaflarda, sürücünün yolcuya karşı Kabahatler Kanunu Hükümlerine göre suç işlediği mahkeme kararı ile hükme bağlandığı takdirde, bir daha Toplu Taşıma Araçlarında görev vermeme idari yaptırımını uygulanılır.

(4) Düzenli sakal dışında kirli sakal ile araç kullanamaz. Araçta meşrubat dâhil hiçbir yiyecek maddesi tüketemez ve sigara içemezler.

(5) İdarece belirlendiği takdirde tek tip kıyafeti giymek zorunludur. Şoförlerin ayakkabılarının arkası basık olamaz, çıplak ayakla veya terlikle araç kullanamazlar. Ancak yaz aylarında sandalet kullanılabilir.

(6) Şoför Eğitim Sertifikası alanlara, toplu taşıma araçlarında şoför olarak çalışabilmeleri için örneği Belediyece hazırlanarak bastırılan “Şoför Kimlik Kartı” verilir. Şoför Kimlik Kartı olmadan çalışanlara yönetmelikte belirlenmiş cezai işlemler uygulanacaktır.

(7) Ticari plakaları kullanacak şoförlere; İdarenin organize ettiği veya uygun gördüğü kurum veya şirketlerden alınacak eğitim sonunda Şoför Eğitim Sertifikası verilir. İdare uygun gördüğü durumda eğitimleri yeniler.

Toplu taşıma araçlarının çalışma şekilleri

MADDE 19 - (1) Toplu taşıma araçlarının çalışacakları hatlar, izleyecekleri güzergahlar UKOME Kararı ile belirlenir. Hat güzergahındaki durak yeri düzenlemeleri ile bu hatlarda çalışacak araç sayısı ve kapasitesi Ulaşım Dairesi Başkanlığı tarafından belirlenir.

(2) Çalışma izni verilen işletici, toplu taşıma hizmetini yapmak için İdare tarafından verilen yetki dâhilinde kendisine tahsis edilen hatta veya bölgede belirlenen adette araç ile çalışma programına ve zaman tarifesine bağlı olarak çalışacaktır.

(3) Hatlardaki araç sayıları, ihtiyaç duyulması halinde İdarece eksiltilebilir, artırılabilir.

(4) İşleticiler; ilgili Yönetmelik, Sözleşme, UKOME kararları ve İdarenin yazılı talimatlarına uygun olarak çalışmak zorundadır. Bu konuda İdare, Emniyet ve Jandarma tarafından denetlemeler yapılır.

(5) İşleticinin mazereti, kaza, arıza veya o hatta İdarece yolcu yoğunluğu ve anlık kapasite yetersizliği tespiti durumunda, 5393 ve 5216 sayılı yasalardaki imtiyaz hakkına binaen, sefer sıklığı artışı yaparak, İdareye veya başka bir işleticiye ait araçlar bu hatlarda çalıştırılarak çözüm sağlayabilir.

(6) Elektronik ücret toplama sistemine dâhil olan Toplu Taşıma Araçlarında Erzurum Büyükşehir Belediyesi veya Belediye tarafından yetkilendirilen yüklenici firma tarafından verilen seyahat kartları geçerlidir.

(7) Elektronik ücret toplama sistemine dâhil olan toplu taşıma araçlarda toplu taşıma seyahat kartsız taşımacılık yapılamaz.

(8) İdare, kendi kontrol elemanları ile Elektronik ücret toplama sistemini sürekli kontrol altında tutacaktır. Araçlarda bilet ve kart kontrolü yapmakta tam yetkilidir.

(9) Validatör arızası işletici tarafından idareye anında bildirilecektir. Arıza, idare veya yüklenici firma tarafından en kısa sürede giderilecektir.

(10) Özel Halk Otobüsü, Minibüs, İlçe Araçları ve Taksi işleticileri ücret tarifelerindeki değişiklik taleplerini bağlı buldukları meslek odaları aracılığıyla Ulaşım Dairesi Başkanlığına iletir. Talepler Ulaşım Dairesi Başkanlığı tarafından UKOME Genel Kuruluna havale edilir. Toplu taşıma tarifeleri UKOME tarafından belirlenir.

11) Tüm işleticiler, UKOME tarafından belirlenen ücret tarifesine uymak zorundadır. Bu tarifenin dışında (tarife üzerinde veya altında) ferdi veya toplu olarak değişik ücretle taşıma yapılamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Elektronik Ücret Toplama Sistemi Usul ve Esasları

Elektronik ücret toplama sistemi

MADDE 20 - (1) Özel Halk Otobüsleri, Belediye veya Belediye iştirak şirketi tarafından işletilen otobüslerde ve İdare tarafından sisteme dahil edilecek tüm toplu taşıma araçlarında mutlaka validatör bulunacaktır. Sisteme dahil olan araçlar arasındaki yolcu aktarımlarının bütünsel olarak kaydının tutulmasına uygun olmayan validatöre sahip araçlar, sefere çıkamaz.

(2) Şoför kartı kullanılmaksızın yolculardan nakit ücret toplanmayacaktır.

(3) Elektronik kontrollü yolcu taşıma kart ve biletlerinin basım ve satış işlemi İdare tarafından yapılır veya yaptırılır.

(4) Kart okuma cihazı, sürücünün özel tanıtım kartını cihaza takması (okutması), özel şifresini ve sefer yapılacak hat numarasını girmesi ile ticari servise açılacaktır. Bu işlemler yapılmadan cihaz devreye girmeyecektir. Bu bilgilerin girilmesi amacıyla yolcuların dikkatini çekmeyecek ve yolcuların kullanmasına imkân vermeyecek şekilde tasarlanmış, sürücünün gerekli bilgileri devamlı izleyebileceği ve kullanabileceği şekilde monte edilecektir. Sürücünün değişmesi halinde önceki sürücü kartıyla hizmeti kapatacak ve yeni sürücü kendi kartıyla tekrar hizmeti açacaktır.

(5) İdare tarafından gerekli görüldüğü takdirde, mevcut validatörler işleticiye ek bir maddi yükümlülük getirmemek kaydıyla İdare tarafından yenileri ile değiştirilir ve sadece işleticilerin kullanımında bulundurulmak üzere verilir.

(6) Yolcular otobüslere binışlerinde, kart okuma cihazına sürücünün gözetimi altında kartlarını okutup kartlarındaki miktardan yolculuk bedelini düşerek araca bineceklerdir.

(7) Elektronik Bilet sisteminin gelişen teknoloji sebebiyle yeni sisteme uyumlu ve teknik özellikleri Belediye tarafından belirlenen validatörlerin değişimi için çağırılan araç İşleticileri, kendilerine bildirilen tarih ve saatte araçlarını bildirilen değişim merkezine götürülmek zorundadır.

(8) Mülkiyeti doğrudan veya dolaylı olarak Büyükşehir Belediyesi veya Büyükşehir Belediyesi'nin kurduğu şirketlere ait olan otobüsler ile ilgili olarak kamu düzeni, kamu yararı ve vatandaşların sosyal ihtiyaçları ile daha kaliteli toplu ulaşım hizmeti sunabilmek amacı ile farklı uygulamalar yapılması hususunda Büyükşehir Belediye Başkanlığı yetkilidir; fakat bu uygulamalar Özel Halk Otobüsleri ile haksız rekabet oluşturacak tarzda olamaz.

(9) Araç sürücüleri, başka kişiler için tahsis edilen ücretsiz ve indirimli elektronik kartı kullanan kişilerden elektronik kartı alarak idareye vermek zorundadır.

Ücretin toplanması ve dağıtılması

MADDE 21 - (1) Toplu ulaşım sisteminde elde edilen tüm gelirler günlük olarak ilgili banka hesabında toplanıp hakediş olarak düzenlenerek, ilgililerin idareye bildirdikleri banka hesaplarına aktarılır.

(2) Hakedişlerin dağıtma iş ve işlemleri Büyükşehir Belediyesi kontrol ve denetiminde yapılır. Hakediş tablosu hafta içi her gün, hafta sonu ve resmi tatillerde ise takip eden ilk iş günü içerisinde hazırlanır. Hazırlanan hakedişler İdarece belirlenen günlerde ilgililerin hesaplarına aktarılır.

(3) Hakedişlerin düzenlenmesi için Toplu Ulaşım Şube Müdürlüğünden 1 (bir) kişi, Özel Halk Otobüsleri Derneğinden 1 (bir) kişi ve ilgili işletim firmasından 1 (bir) kişi görevlendirilir. Görevli personeller tarafından hazırlanan hakediş cetveli Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığına gönderilir. Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı tarafından ilgili hesapta bulunan para, hakediş cetvelinde gösterildiği şekilde belirlenen günlerde ilgililerin hesaplarına aktarılacaktır.

Hakediş cetvelinin düzenlenmesi

MADDE 22 - (1) İlgili günde sistem de oluşan cirodan ilgili işletim firması komisyonu uygulanır.

(2) Firma komisyon kesintisi uygulandıktan sonra kalan miktar sistemde çalışan 8 (sekiz) m altındaki araçlara 1(bir), 8 (sekiz) m ve üzeri alçak tabanlı araçlara 1.01 (bir nokta sıfırbir),12 (oniki) m ve üzeri araçlara 1.05 (bir nokta sıfırbeş),18 (onsekiz) m ve üzeri araçlara ise 1.1 (bir nokta bir) katsayı oranında hesaplama ile günlük hakediş dağılımı yapılır.

(3) Büyükşehir Belediyesi ve Özel Halk Otobüsleri Derneği kesintileri brüt cirolardan düşülür.

(4) Aracın gün içerisinde seferine çıkamama ve tamamlayamama (zayi tur) durumlarında her sefer ihlali için aracın o gün alacağı hakediş tutarının 1/10 (onda bir) oranında miktar hakedişinden düşülerek geri kalan miktar ilgili hesaba aktarılır.

(5) Sefer ihlalleri sonucu oluşan kesintiler aynı gün diğer tüm araçlara paylaşılır.

İndirimli taşıma

MADDE 23 - (1) Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri, Kanun ve Yönetmelikler, Büyükşehir Belediye Meclisi ve UKOME Genel Kurul Kararı ile belirlenenler, indirimli tarife ile taşınırlar.

(2) Aşağıda tanımı yapılan “İndirimli taşıma hakkında faydalanacaklar” her yıl indirimden faydalanma koşullarını taşıdıklarını tevsik eder belgelerini sunmak zorundadır.

a) Öğrenci: Türkiye veya yurt dışında örgün eğitim kurumlarındaki öğrenciler ile 21 yaşından gün almayan üniversite hazırlık dersane öğrencileri, YÖK kapsamındaki tüm üniversiteler ile şehrimizde eğitim gören, en az bir öğrenim yılı veya daha fazla süren resmi kurumların 21 yaşından gün almayan kursiyerleri.

b) Öğretmen: Özel okullar, Özel kurslar, özel dersaneler vb. hariç, Milli Eğitim Bakanlığınca ataması yapılan ve bu Bakanlık bünyesindeki resmi, örgün ve yaygın eğitim-öğretim kurumlarında tam zamanlı, bordrolu ve asli işi olarak fiilen görev yapan (Kadro lu, Sözleşmeli, Geçici, Vekil öğretmenler vb.) Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı personelleri.

(3) Açık Öğretim Fakülteleri, Açık ilköğretim, açık ortaöğretim, açık lise, resmi kurum kurs öğrencileri, öğretmenler öğrenci tanımı içinde yer almazlar.

Ücretsiz taşıma

MADDE 24 - (1) Tüm toplu taşıma araçlarında uygulanacak ücretli, ücretsiz ve indirimli yolculara ait tarifeler 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna, Ücretsiz veya İndirimli Seyahat Kartları Yönetmeliğine, Cumhurbaşkanı Kararları ve Bakanlar Kurulu Kararlarına aykırı olmamak üzere tespit edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM TAKSİ DURAKLARI

Taksi durağı ve park yeri açma ve çalışacak araçların sayılarının tespiti

MADDE 25 - (1) Taksi Durağı açılması talebinde bulunan kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ya da tüzel kişiler; Taksi Durağına ihtiyaç olduğunu belirten bir yazı ile Erzurum Büyükşehir Belediyesine müracaat eder.

(2) Taksi Durağı talebi Ulaşım Daire Başkanlığınca incelendikten sonra UKOME Genel Kurulunda değerlendirilir ve talebi uygun görülenlerin depolama yeri ve araç sayıları belirlenerek Taksi durağı yapılmasına karar verilir.

(3) Yeni yapılan Taksi Durağına UKOME Genel Kurulunca belirlenen bir metotla yeni durağına geçmek için talepte bulunan İl ve ilçe belediye sınırları içindeki tahditli T veya TT plakalı araçlar içinden yerleştirme yapılır. Yerleştirme sonucunda durakta çalışacak ticari taksiler daha önce çalıştıkları durak yerinden feragat etmiş sayılır.

(4) Taksi Duraklarında çalışacak araç sayı düzenlemeleri, UKOME Genel Kurulu kararı ile belirlenir.

Taksi durağında aranan şartlar

MADDE 26- (1) Durak veya park yerindeki her araç için yeterli büyüklükte alan UKOME tarafından belirlenir.

(2) İşletme yazıhanesinde çöp kutusu, yangın söndürme tüpü, telefon ile ayrıca bir ecza dolabı bulunacaktır.

(3) Park alanının tabanı parke beton, asfalt gibi, etrafın kirlenmesine neden olmayacak bir madde ile kaplanacak ve birikinti sular, toplama rögarına verilecektir.

(4) İhdas edilen duraklara baraka koymak isteyenlere, mekân müsait ise UKOME Genel Kurulunca uygun görülen yere konulur. Yeni konacak durak tipleri, Erzurum Büyükşehir Belediyesi tarafından uygun görülen projeye göre yaptırılır.

(5) Taksi durağının bulunduğu mekânda zaman içerisinde barakaların yeri UKOME Genel Kurulu kararı ile değiştirilebileceği gibi tamamen de kaldırılabilir.

Taksi durağı ve park yeri değişikliği

MADDE 27- (1) İşletmeciler, Taksi Durak yeri değişikliklerine ilişkin taleplerini yazılı olarak Belediyeye bildirir. Noterden, kendi durağındaki tüm hak ve menfaatlerinden feragat ettiğini belgeler. Semt, konum, araç sayısı ve ticari faaliyeti göz önünde bulundurularak Büyükşehir Belediyesi Gelir Tarifesinde belirlenen ücreti ödendikten sonra Taksi durak değişikliği talepleri UKOME Genel Kurulunda değerlendirilir, karar alınmasından sonra uygulamaya geçer. Araç sayısı azalan Taksi durağında UKOME Genel Kurulu kararı olmaksızın yeni bir ticari taksi çalıştırılmaz.

(2) İşletmeciler, çalışmak istedikleri ya da geçiş yapmak talep ettikleri her durak ve park yeri için ücret tarifesinde belirtilen ücreti öder. Ancak çalıştıkları yerden ayrılanlara ücret iadesi yapılmaz.

Durakların kapatılması

MADDE 28 - (1) Trafik Güvenliği Yönünden Kapatma: Açılan duraklar trafik güvenliği açısından sakıncalı ise, Ulaşım Daire Başkanlığı tarafından araştırılıp, UKOME Genel Kurulu kararı ile kapatılır.

(2) Değişen Trafik ve Alt yapı zorunluluğu nedeniyle kapatma: Kentsel dönüşüm, yeni şeritler, kavşaklar yapılması durumunda umuma açık duraklar kapatılacağı gibi kamu malı yararı nedeniyle de kapatılabilir.

(3) Genel asayiş, gürültü ve çevre temizliği nedeniyle kapatma: Çevreye verdiği gürültü kirliliği, suç işleme, suç işleyenlere yataklık, suçlu barındırma, çevreyi kirletme gibi rahatsızlıklara karşı yapılan ikazlara rağmen, bu hususları gidermeyen taksi durakları UKOME Genel Kurulu kararı ile kapatılır.

(4) Acil Kapatılması gereken duraklar: Acilen Kapatılması gereken duraklar UKOME Genel Kurulu kararı alınmadan Başkanlık onayı ile geçici olarak kapatılır. İlk UKOME Genel Kurulu toplantısında gündeme alınarak sürekli kapatılması teklif edilir. Gündeme alınmaz veya gündeme alındığı halde UKOME Genel Kurulu kapatma kararı vermezse durağın UKOME Genel Kurulu toplantısından sonraki hafta içinde açılması için gerekli işlemler yapılır. Taksi Durağının kapatılması durumunda alternatif yeni bir durak vermek gibi bir zorunluluk yoktur.

(5) Amacı dışında kullanılması durumunda kapatma: Taksi durağında taksi işletmeciliği dışında herhangi bir ruhsata tabi ticari faaliyette bulunulması halinde UKOME Genel Kurulu kararı ile kapatılır. İşleticiler tarafından durak veya park yerinin kendi aralarında alım – satımı, kiralama ve devir gibi yetkisiz kullanımı halinde UKOME Genel Kurulu kararı ile kapatılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Servis Araçları, Güzergahlar, Semt Garajları ve Taşımali Eğitim

Resmi – özel kurum ve kuruluşların personel servisleri ile ilgili hükümler

MADDE 29 - (1) Erzurum Büyükşehir Belediyesi sınırları içindeki resmi - özel kurum ve kuruluşlar; personel servis taşımacılığı yaptırmak için yapacakları ihale ilanlarında ve ihale sözleşmelerinde bu yönetmelik hükümlerine göre Erzurum Büyükşehir Belediyesinden Servis aracı Toplu Taşıma İzin Belgesi almış araç olma şartını arayacaklardır.

(2) Resmi kurum ve kuruluşları kapsayan Taşıma hizmetleri için (diğer taşıma hizmetlerinde olduğu gibi) Servis Aracı İşleticisi tarafından Ulaşım Dairesi Başkanlığına Güzergah İzin Belgesi için başvuru yapılır. Ulaşım Dairesi Başkanlığı tarafından yapılacak belge kontrolü ve uygunluk denetimini müteakip Servis aracı işleticisine talep edilen belge düzenlenerek verilir.

(3) Okul servis aracı olarak teçhiz edilmiş araçlar, taahhüt ettikleri kreş, Anaokulu, İlköğretim, Ortaöğretim ve bunun gibi taşıma hizmetlerini aksatmamak kaydıyla, personel servis taşıma faaliyetlerinde de kullanılabilir. Ancak, bu taşıma esnasında okul servis araçlarına ait ışıklı işaretlerin şoförler tarafından kullanılması yasaktır.

(4) Resmi Kurumlar personel servisleri için kendi resmi araçlarını kullanmadıkları takdirde araçları için her yıl Belediye ye müracaat ederek Güzergah İzin Belgesi almak zorundadır. (Emniyet araçları ve Askeri Personel araçlarından güvenlik nedeniyle bu belge aranmaz.) Resmi Kurumların kendi araçları için ayrıca Güzergah İzin belgesi verilmez.

Güzergah izin belgeleri

MADDE 30 - (1) A Tipi Güzergah İzin Belgesi; Çalışma ruhsatı bulunan (S) plakalı Personel servis araçlarına verilecek izin belgesidir. B Tipi Güzergah İzin Belgesi ise çalışma ruhsatı bulunan (S) plakalı okul servis araçlarına verilecek izin belgesidir.

(2) Sağlık Kuruluşları (Diyaliz Merkezleri, Fizik Tedavi Merkezleri, Özel Hastaneler vb.) bunun gibi yerleri işleten kişi ve kuruluşların kendi hastalarını taşımak için yapılan ücretsiz yolcu taşımacılığını kendi öz malları ile taşıma yapmaları durumunda A Tipi Güzergah İzin Belgesi almaları zorunludur. Bu kurumlar tarafından yapılacak başvurular için aşağıdaki evrak ve şartlar gereklidir:

- a) Dilekçe,
- b) Sağlık Bakanlığı veya Sosyal Hizmetler Müdürlüğünce Verilen Diyaliz ve/ya Sağlık Merkezine ait işyeri açma ve çalışma ruhsatı,
- c) Diyaliz Ünitesinin ilgili hastaneye ait olduğuna dair idareden alınacak yazı (Diyaliz Hastaları İçin),
- ç) En az 10 koltuk kapasiteli minibüs veya en fazla 30 koltuk kapasiteli otobüs,

d) Motorlu Araç Trafik ve Araç Tescil Belgesi (Kullanım Amacı Yolcu Nakli-Ticari ibraz edilecek),

e) Şirketin Faaliyet Belgesi, Oda Sicil Kaydı. (Şirkete Ait Sicil Gazetesi),

f) "S" Plakalı araç kiralıkta kiracı ile taşımacı arasında yapılan sözleşme,

g) Araç Ruhsat Fotokopisi,

ğ) Mali Sorumluluk Trafik Sigortası,

h) Şirkete ait İmza Sürgüsü ve Vergi Levhası,

ı) Şirket Sahibine ait Nüfus Cüzdan Fotokopisi,

i) Şirket Sahibine ait İkametgâh,

j) Araç Şoförlerinin Ehliyet Fotokopisi,

k) Araç Şoförlerinin Nüfus Cüzdan Fotokopisi,

l) Araç Şoförlerinin Sabıka Kaydı aslı,

m) Araç Şoförlerine ait Psikoteknik Değerlendirme Raporu,

n) Araç Şoförün Şirket Üzerinden Sigortalı Olduğuna Dair S.G.K Bildirgesi,

o) Araç Uygunluk Belgesi,

ö) Taşınan Hasta Yolcunun İsim Listesi.

p) Taşımacılık yapılacak aracın ruhsatı ücretsiz yolcu taşımacılığı için başvuruda bulunan sağlık kuruluşu üzerine kayıtlı olması zorunludur. Bu Tip Hizmet Veren araçlarda; aracın ön camına ve yan kaporta aksamına Ulaşım Daire Başkanlığının onayladığı ebatta "Ücretsiz Servis" yazılması zorunludur.

(3) Özel okulların, İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı özel yurtların, İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı özel Rehabilitasyon merkezleri, Anaokulları ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne bağlı özel kreşlerin kendi öğrencilerini taşımak üzere, gerçek veya tüzel kişiliklerin B Tipi Güzergah İzin Belgesi almaları zorunludur.

(4) Kreş, Gündüz Bakımevi, Çocuk yuvaları ve okul öncesi özel eğitim kurumları ve İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı özel Rehabilitasyon merkezleri, Anaokulları mülkiyetindeki araçlarla servis yapabilmeleri için; Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliğinde aranan şartlarını sağlamaları ve "S" Plakalı olmaları zorunludur. Büyükşehir Belediyesine başvurarak gerekli Araç Uygunluk Belgesi ve B Tipi Güzergah İzin Belgesini almak zorundadır.

(5) Bu yönetmeliğin 30. maddesinin (3) ve (4). Fıkraları kapsamında B Tipi Güzergah İzin Belgesi almak için başvuru yapılan araçların 12 yaşından büyük olmaması ve okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde aranan şartlara haiz bulunması ve "Okul Servis Aracı İzin Belgesi" ile Güzergah İzin Belgesinin Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığından alınması şartı aranır. Başvuru için aşağıdaki evrak ve şartlar gereklidir:

a) Dilekçe,

b) İl Milli Eğitim Müdürlüğü veya Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne verilen Sağlık Kuruluşu ve / veya Rehabilitasyon Merkezine ait işyeri açma ve çalışma ruhsatı,

c) Motorlu Araç Trafik ve Araç Tescil Belgesi (Kullanım Amacı Okul Taşıtı Olduğu ibraz edilecek) (En az 10 koltuk kapasiteli minibüs veya en fazla 30 koltuk kapasiteli otobüs),

ç) Şirketin Faaliyet Belgesi, Oda Sicil Kaydı, (Şirkete Ait Sicil Gazetesi)

d) "S" Plakalı araç kiralıkta kiracı ile taşımacı arasında yapılan sözleşme,

e) Servis Aracı Uygunluk Belgesi alınacak araçlar "Okul Paketi" ve "Öğrenci Taşımacılığı"na uygun olacaktır.

- f) Araç Ruhsat Fotokopisi,
- g) Mali Sorumluluk Trafik Sigortası,
- ğ) Şirkete ait İmza Sürgüsü Şirket Sahibine ait Nüfus. Cüzdan Fotokopisi ve İkametgah Belgesi,
- h) Araç Şoförlerinin Ehliyet Fotokopisi,
- ı) Araç Şoförlerinin Nüfus Cüzdan Fotokopisi,
- i) Araç Şoförlerinin Sabıka Kaydı aslı,
- j) Araç Şoförlere ait Psikoteknik Belgesi
- k) Araç Şoförün Sigortalı Olduğuna Dair S.G.K Bildirgesi
- l) Güzergah İzin Belgesi ve Uygunluk Belgesi ödeme işlemine ait dekontu,
- m) Ulaşım Dairesi Başkanlığından alınan Araç Uygunluk Belgesi,
- n) Taşınan bireylerin ve personelin isim listesi,
- o) Vergi Levhası Fotokopisi,
- ö) Araç Ruhsatı Şirket (Firma) Üzerine Kayıtlı Olması Zorunludur,
- p) Bu tip hizmet veren araçlar, aracın ön camına ve yan kaporta aksamına Ulaşım Daire Başkanlığının onayladığı ebatta “Ücretsiz Servis Aracı” yazılması zorunludur.

(6) C Tipi Güzergah İzin Belgesi: Kendi personelini taşımak üzere, gerçek veya tüzel kişiliklerin tahdit dışında kendileri adına tescil edilmiş araçlarına verilecek izin belgesidir. Başvuru için aşağıdaki evrak ve şartlar gereklidir:

- a) Dilekçe (Ekli güzergah listesi),
- b) Aracın gerçek veya tüzel kişilikler (Firma, Şirket) adına kayıtlı olduğuna dair trafik ruhsat fotokopisi,
- c) Taşınacak personel isim listesi ve SGK sicil numaraları (Firmanın En az 6 personeli bulunması zorunludur) evrakları,
- ç) Holding bünyesinde çalışan şirketler, Trafik Tescil Ruhsatında kayıtlı olan şirketler adına ayrı ayrı izin belgesi çıkartmak zorundadır.
- d) Personel taşınacak araçların trafik tescil kaydından minibüs, midibüs veya otobüs tipi araçlar olması gereklidir,
- e) Aracın ön ve yan kaporta aksamına firma isim veya logosu yazılması zorunludur,
- f) Araçların model yaşı itibariyle 19 yaşından büyük olmamaları zorunludur.

(7) D Tipi Güzergah İzin Belgesi: Alışveriş merkezlerinden market ve süpermarketlerden ücretsiz müşteri taşımak üzere, gerçek veya tüzel kişiliklerin tahdit dışında kendileri adına tescil edilmiş araçlarına sadece alışveriş yapan kişilerin gidecekleri yere götürülmesi için verilecek izin belgesidir. Başvuru için aşağıdaki evrak ve şartlar gereklidir;

- a) Dilekçe.
- b) Aracın gerçek (İşyeri sahibi) veya tüzel kişilikler (Alışveriş Merkezi ya da Marketin ait olduğu Şirket) adına kayıtlı olduğuna dair trafik ruhsat fotokopisi.
- c) Araçların model yaşı itibariyle 19 yaşından büyük olmamaları gerekmektedir.
- ç) Alışveriş merkezi veya marketlere gelen müşterileri toplayarak getiremezler

(8) (D) ve (K) plakalı Toplu Taşıma araçlarının Güzergah İzin Belgesi; devirlerde iptal olur. Devir alan kişiye gelir tarifesinde belirtilen ücretin tahsilinden sonra Güzergah İzin Belgesi düzenlenir. Güzergah İzin Belgesi her araç için ayrı ayrı düzenlenir.

(9) (BB) plakalı Özel Halk Otobüslerinin olmadığı ilçelerde, D Plakalı araçlar ilçelerden şehir merkezine yolcu taşıyabilirler. Bu ilçeler için (BB) plaka ile Yolcu Taşımacılığı ihaleleri yapıldıktan sonra İlçelerden şehir merkezine yolcu taşıyan D Plakalı araçların Güzergah İzin Belgeleri iptal olur. Bu durumda D Plakalı araçlara Büyükşehir tarafından yeniden Güzergah İzin Belgesi düzenlenerek mahalle (köy) - ilçe arasında yolcu taşıma faaliyetine devam edebilirler. Belirlenen mahallelerden haricinde güzergah üzeri olsa dahi yolcu kesinlikle alamaz.

(10) Taşımalı Eğitim Araçları:

a) Araçlar Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliğine uygun olacaktır

b) Taşımalı Eğitim işine talip olacak gerçek ve tüzel kişilerin taşıma yapacakları araçlar, kendi adlarına tescilli olmak zorundadır.

c) Ulaşım Dairesi Başkanlığından Araç Uygunluk Belgesi ve Güzergah İzin Belgesi almak zorundadır.

(11) (S) plaka rumuzlu araç olmadığı ilçe ve mahallelerde (D) rumuzlu plakalı araçlarla personel taşımacılığı yapılabilir.

(12) (D) plaka rumuzlu araçlarla Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliğinde aranan şartlarını sağlamaları şartıyla Kreş, Gündüz Bakımevi, Çocuk yuvaları ve okul öncesi özel eğitim kurumları ve İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı özel Rehabilitasyon merkezleri, Anaokulları öğrencileri taşınabilir.

(13) Servis Araçlarına ait Güzergah İzin Belgesi devredilemez, bir başkasına kiralanamaz. Şirket üzerine kayıtlı ve şirket personelinin taşıma için Güzergah İzin Belgesi alınmış özel plakalı araçlar, araç satıldığı takdirde araç için verilen Güzergah İzin Belgesi iptal olur, izin belgeleri Ulaşım Daire Başkanlığına iade edilir. Güzergah İzin Belgesi, aracı satın alan kişiye devredilemez.

(14) Büyükşehir Belediye Meclisince kabul edilen Gelir Tarifesinde belirlenen Okul Servis Aracı ve Personel Servis Aracı Güzergah İzin Belgesi ücretleri Büyükşehir Belediyesi veznelerine makbuz karşılığı yatırılır. Güzergah izin belgesi olmadan ve yönetmelik şartlarına uymadan çalışan araçların tespiti halinde, uyarı yapılmaksızın ilgili denetim birimlerince (Emniyet, Jandarma Trafik veya Zabıta) 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre işlem uygulanır.

Semt Garajları

MADDE 31- (1) D Plakalı Toplu Taşıma Araçlarının, ilk hareket merkezi çalışacağı mahalle, İlçe ve/veya Güzergah İzin belgesinde belirtilen Semt Garajlarıdır.

(2) Hareket saati geldiğinde minibüsler ve otobüsler hareket etmek zorundadır. Yolcu azlığı hareketin tehirine veya terkine neden olamaz.

(3) Toplu Taşıma Araçlarının yolcularını Güzergah İzin belgesinde belirtilen Semt Garajlarından alarak güzergahlarını takip etmek zorundadır. Güzergah İzin belgesinde belirtilen semt garajı ve güzergah dışına çıkmaları veya belirtilen duraklar haricinde yolcu indirip bindirmeleri kesinlikle yasaktır.

(4) Güzergah İzninde belirtilen Semt Garajı içinde, dışında ve civarında yolcu bulmak için çığırkanlık yapmak, garaja girmekte olan vasıtalara koşmak, yolcunun kolundan çekmek vb. taşkınlıklar yapmak yasaktır.

(5) Güzergah İzninde belirtilen Semt Garajının kapalı olduğu saatlerde, önceden idareden alınmış müsaade dışına çıkılması yasaktır.

(6) Güzergah İzninde belirtilen Semt Garajı ve varsa otoparkına giren otobüs / ve minibüslerin İdare tarafından uygulanması halinde garaj ve otopark ücretini ödemeleri mecburidir.

(7) Güzergah İzninde belirtilen Semt Garajı dâhilinde, civarında ve otoparklarda idarenin müsaade ve muvafakati haricinde her ne suretle olursa olsun yer işgal edilmesi yasaktır.

(8) Güzergah İzninde belirtilen Semt Garajı dahilinde, giriş ve çıkış kapıları civarında ve otoparklarda her ne suretle olursa olsun, yolcu ve vatandaşları rahatsız edecek şekilde harekette bulunmak, gürültü ve taşkınlık yapmak, kavga etmek veya bu hallere sebebiyet vermek yasaktır.

(9) Gerek Güzergah İzninde belirtilen Semt Garajı dahilinde gerekse garaja giriş ve çıkışlarda araçların düşük hızla seyretmesi mecburidir. Süratle seyretmek veya korna çalarak yolcular ve vatandaşları rahatsız etmek yasaktır.

(10) Güzergah İzninde belirtilen Semt Garajı ve otoparklar ile civarlarının her ne şekilde olursa olsun kirletilmesi, yerlere çöp vs. atılması yasaktır.

(11) Güzergah İzninde belirtilen Semt Garajı ve otoparklarda araçların her ne şekilde olursa olsun tamiri, yıkanması ve garajdaki muayyen hareket yerlerine yanaşmadan araçlara yolcu alınması ve kim olursa olsun içine oturtulması yasaktır.

(12) Güzergah İzninde belirtilen Semt Garajı ve otoparklardaki her türlü tesis ve eşyaya verilen zarar, sebebiyet verenlere ödetilir.

(13) Güzergah İzninde belirtilen Semt Garajı yolcu boşaltıp, beklemeye çekilecek araçların idare personelinin göstereceği depolama yerine çekilmesi mecburidir. Aracı depolama mahalline götürecek sürücü veya muavinden başka hiç kimse giremez ve dolaşamaz.

(14) Araçlar diğer hatlarla çakışan Güzergahlarda kesinlikle birbirlerinin yolcularını taşımayacaklardır.

ALTINCI BÖLÜM

Denetimler

Denetim

MADDE 32 (1) Bu yönetmelikte belirlenen hususlarla ilgili denetimler aşağıdaki yetkililerce denetlenir:

a) Ulaşım Dairesi Başkanı, aynı düzeydeki birim amirleri ve denetleme yetkisi olan Ulaşım Dairesi Başkanlığı personeli,

b) Ulaşım Dairesi Başkanlığınca görevlendirilen Denetim Görevlileri, Zabıta ve UKOME Komisyonu üyeleri,

c) Ulaşım Dairesi Başkanlığının teklifi ve UKOME Genel Kurulunun kararı ile Erzurum Büyükşehir Belediyesi 657 sayılı kanuna tabi memur personeli,

(2) Bu yönetmelik hükümlerine aykırı hareket eden işletici ve sürücüler hakkında, kurallara uymadıkları gerekçesiyle Toplu Taşıma Araçları Denetim Görevlileri tarafından düzenlenen Denetim Tutanakları, Encümende değerlendirilerek bu yönetmelikte belirtilen "İdari Yaptırım Cezaları" uygulanır.

(3) Savunma; vatandaş veya diğer kamu kurum ve kuruluşlardan gelen şikâyetler neticesinde işletici veya şoförün savunmaları alınır. Alınan savunmaların değerlendirilmesi neticesinde, kusurlu olduğu anlaşılan İşleticiler ve şoförler hakkında, yönetmelikte belirtilen yaptırımlar uygulanır. İşleticiler kendilerine isnat edilen kusurla alakalı olarak, ilgili yazının kendisine tebliğinden itibaren 15 gün içinde, İdareye müracaat ederek yazılı savunmasını yapması gerekir. Buna uyulmadığı takdirde savunma hakkından vazgeçmiş sayılarak, İşletici hakkında yönetmeliğin ilgili hükümleri uygulanır.

(4) Denetim görevlilerinin tutmuş olduğu tutanaklar ve kamera görüntülerinden yapılan kesin tespitlerde ilgili işleticiden savunma alınma zorunluluğu yoktur.

(5) Araç şoförlerinin, Denetim Görevlilerine, yapılacak kontrollerde istenilen belgeleri ve evrakları göstermeleri zorunludur.

(6) Yönetmeliğin Cezalar bölümündeki İdari Yaptırım Ceza Tablosunda belirtilen Riayetsizliklerden birinden ceza aldığı takdirde ilgili araç hattan çekilir. Ceza tablosunda belirtilen kusurlardan herhangi birine uymayan veya bir kusur nedeniyle veya gerek görüldüğü takdirde; Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığı Toplu Ulaşım Şube Müdürü tarafından taşımacıya 3 güne kadar araç bağlama cezası uygulanabilir.

Cezaların uygulanması

MADDE 33 (1) Bu yönetmelik hükümlerine uymadıkları şikâyet, ihbar ya da görevlilerce yerinde tespit edilen işletici ve sürücülere; idari yaptırım cezaları uygulanır. Toplu Taşıma aracı işleticilerine, kurallara uymamaları ve hatalı davranışları sonucu uygulanacak olan idari yaptırım cezaları bu yönetmeliğin 34. maddesinde tablo halinde tanımlanmıştır.

(2) Hata ve kusur görülen işleticiler yetkili kişilerce her zaman sözlü veya yazılı olarak uyarılabilirler.

(3) Bu yönetmelik hükümlerine uymayan işleticilere icra-i faaliyetten süreli veya süresiz men, para ve taşımacılıktan çıkarılma cezaları uygulanır. Cezalar ile ilgili nihai tüm kararlar Belediye Encümenince verilir.

(4) Cezalar yetkili kişiler ile vatandaşların araçlarda ve araç personeli hakkında gördüğü aksaklıkları Ulaşım Dairesi Başkanlığına yazılı, sözlü, vb. bildirimlerinin Ulaşım Dairesi Başkanlığınca değerlendirilmesinden sonra uygulanır.

(5) Ulaşım Dairesi Başkanlığının işleticiye yapacağı her türlü bildirim işleticinin Ulaşım Dairesi Başkanlığına bildirdiği adrese veya bağlı bulunduğu oda, dernek, birlik veya kooperatife bildirilir. Yapılan bildirim işleticiye yapılmış sayılır.

(6) Belediye Encümenince verilen bilet veya para cezaları ilgili oda, dernek, birlik veya kooperatife tebliğ edilir. Tebliğ yapılan cezalar tahakkuk ettirildikten sonra varsa ilgili araca ait düzenlenen ilk hak edişinden tahsil edilir.

(7) Hakedişten tahsil edilemeyen cezalar tahakkuk ettirildikten sonra mevzuatına uygun şekilde tahsil edilmesi için Mali Hizmetler Daire Başkanlığı tarafından takip edilir.

(8) Kural ihlalinde ısrar edildiğinde Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nın teklifi doğrultusunda Encümen Başkanlığınca sürücülere uzaklaştırma ve araçlara parka çekme cezası verilir.

(9) Ulaşım Dairesi Başkanlığı park cezalarını aracı parka çekerek uygulayabileceği gibi, işleticinin müracaatı ve Ulaşım Dairesi Başkanı'nın onayı ile para cezasına da dönüştürebilir. Bu durumda işletici tarafından bir günlük park cezası karşılığında iki yüz (200) tam bilet ücreti karşılığı peşin ödeme yapılır. Araç ödeme makbuzunu Ulaşım Dairesi Başkanlığına getirdikten sonra sefere çıkabilir.

(10) Çalışma ruhsatı verilen araç sahipleri bu yönetmelik hükümlerine aynen uyacaklarını kabul ve taahhüt ederler. Trafik kurallarına ve bu yönetmelik hükümlerine aykırılık halinde doğacak her türlü sorumluluğu kabul etmiş sayılırlar. Bu yönetmelik hükümlerine uymayan işleticilere ve araç personeline araç bağlama, para cezası ve ruhsat iptali cezaları uygulanır.

(11) Cezalar Denetim görevlilerince düzenlenen İdari Yaptırım Tutanağı, Uydu Takip Raporları ve şikâyetlere istinaden tanzim edilen tutanağa dayanılarak Belediye Encümenince karara bağlanır. Cezayı gerektiren durumlar ve ceza sınırları bu maddenin devamında ve diğer maddelerde belirlenmiştir.

Ceza uygulanacak haller ile uygulanacak cezalar

MADDE 34 - (1) Özel Toplu Ulaşım araçlarının işleticilerine Ceza Tablosunda suç olarak belirtilen davranışlarda bulunmaları halinde Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nın teklifi doğrultusunda A' dan F' ye kadar olan para cezaları, aracı parka çekme (icra-i faaliyetten süreli men) cezası ile taşımacıktan çıkartılma cezaları sırasıyla uygulanır.

a) A grubu Ceza: Elli (50) tam bilet bedeli,

b) B grubu Ceza: Yüz (100) bilet bedeli,

c) C grubu Ceza: İki yüz (200) bilet bedeli,

ç) D grubu Ceza: Dört yüz (400) bilet bedeli,

d) E grubu Ceza: Altı yüz (600) bilet bedeli,

e) F grubu Ceza: Bin (1000) tam bilet ücreti karşılığı para cezasıdır.

(2) Cezalar için esas alınacak tam bilet bedeli; şehir içi Özel Halk Otobüsleri için belirlenen Ücret Tarifesinde yer alan "Tam Bilet" bedelidir.

(3) İşleticilere suçun niteliğine göre uygulanacak cezalar aşağıda tabloda maddeler halinde belirtilmiştir:

	Suçun Niteliği	Ceza Grubu	Sürücü Ceza Puanı	Kapsam / İstisna
1	Kirli araçla sefere çıkılması, (Otobüsün iç-dış temizliğinin ve dezenfektasyonunun yapılmaması, koltukların yırtık veya kirli olması, değişmesi gereken koltuk vb. işlerin yapılmaması).	A	5	Tüm Plakalar
2	Araç içerisinde ya da araç dışında bile olsa sefer esnasında sigara içilmesi veya araç içerisinde sigara içilmesine müsaade edilmesi.	A	5	Tüm Plakalar
3	Yönetmelikte belirtilen kıyafet şartlarına uyulmaması.	A	5	Tüm Plakalar
4	Taşıt içerisinde yolcuları rahatsız edecek şekilde sesli yayın yapılması (radyo ve teyp, bulundurma, cep telefonu kullanmak ve havallı korna bulundurma).	A	5	Tüm Plakalar
5	Taşınması gereken yolcu sayısından daha fazla yolcu taşımak.	A	5	Tüm Plakalar
6	Yolcuya hakaret etme, kişilik haklarını rencide etmek veya fiili saldırıda bulunmak	Sırasıyla B, C,D,E,F (en fazla F) grubu para cezası	10	Tüm Plakalar
7	Araçın sabah seferine hazır hale getirilmemesi, (örneğin; kışlık bakımın yapılmaması, kar lastiği takılmaması, antifriz konulmaması v.b)	A	5	Tüm Plakalar
8	Yolcu ve araç güvenliğini tehlikeye düşürecek biçimde uygunsuz ve yüksek hızda araç kullanmak, diğer araçlar ile yarışmak veya araç sürücüleri ile uygun olmayan davranışta bulunmak	A	5	Tüm Plakalar
9	Kontrol, denetim ve tescil personellerine sözlü hakaret etme, fiili ve benzeri hukuka aykırı davranışlarda bulunulması	Sırasıyla Sürücü araç kullanmaktan men edilir, Araca 10 (on) gün park cezası verilir, verilir	100	Tüm Plakalar
10	Alkollü araç kullanılması veya ahlaki olmayan uygunsuz davranışlarda bulunması		100	Tüm Plakalar
11	Sürücülerin günlük 9 (dokuz) saatten fazla çalıştırılması ve haftada en az bir gün dinlendirilmemesi,	Araç servisten alınır, ruhsata kayıtlı diğer sürücü gelene kadar servise verilmez ve (A) grubu para cezası	5 Taşımacılıktan çıkarılma cezası	Tüm Plakalar
12	Yaka ve kimlik kartsız personel çalıştırmak	A	5	Tüm Plakalar
13	Denetim elemanlarının talimatlarına uymamak	A	5	Tüm Plakalar
14	Görevlilerin bildirmeleri üzerine özel günlerde bayrak asılmaması	A	5	Tüm Plakalar
15	Araçın, Çalışma Ruhsatında ve diğer belgelerinde tahrifat yapmak	İlk seferinde 3 (üç) ay park cezası, tekrarında taşımacılıktan çıkarılma cezası	-	Tüm Plakalar
16	Araç seferini günlük hareket programında verilen süreden gerekçesiz olarak geç veya erken bitirmek	A	5	Tüm Plakalar

	Suçun Niteliği	Ceza Grubu	Sürücü Ceza Puanı	Kapsam / İstisna
17	Teknik şartnamede belirtilen, araçlarda aranacak özelliklerden herhangi birini yerine getirmemek	A	-	Tüm Plakalar
18	İdarenin bilgisi ve yazılı izni olmadan reklam almak ve idarenin uygun gördüğü resmi ilan ve afişleri asmamak	Sırasıyla (A), B,C,D (en fazla D) grubu para cezası	-	Tüm Plakalar
19	Yönetmelikte belirtilen şartlara haiz olmayan ve idarece şoför kartı iptal edilmiş sürücüyü şoförlük yaptırılması veya araçta çalıştırılacak sürücüyü Ulaşım Dairesi Başkanlığına bildirmemek	A	-	Tüm Plakalar
20	Araç içerisinde görünür yerde ücret tarifesi ve şikâyet bildirim telefon ve adresinin gösterir uyarı tabelasının veya afişin bulundurulmaması	A	5	Tüm Plakalar
21	Araç içi aydınlatmasında, idare tarafından uygun görülmeyen renkli aydınlatma kullanılması	A	5	Tüm Plakalar
22	Sözlü cinsel tacizde bulunmak, Fiili Cinsel istismar, hürriyetten yoksun kılmak Fiili Cinsel istismar, hürriyetten yoksun kılmak	Sırasıyla Sürücü araç kullanmaktan men edilir, Araca 10 (on) gün park cezası verilir, Taşımacılıktan çıkarılma cezası verilir	100	Tüm Plakalar
23	Seyri sefer halinde yakıt almak	A	5	Tüm Plakalar
24	Ruhsatta belirtilen koltukların dışında ilave koltuk, sedir vb. konulması.	A	5	Tüm Plakalar
25	Sefer sırasında, aracı durdurup özel işler yapılması.	A	5	Tüm Plakalar
26	Toplu taşıma araçları içinde unutulmuş eşyalar, 24 saatlik süre içinde idareye teslim etmemesi.	A	5	Tüm Plakalar
27	İşletmecilerin, yolcuların beraberinde taşıdıkları çanta, valiz ve benzeri eşyalardan ücret almaları.	A	5	Tüm Plakalar
28	Durakta yolcu varken durmamak, durağa kurallara uygun yaklaşmamak, zorunlu haller dışında gerektiğinden az veya fazla durmak.	A	5	S, T ve TT plakalı araçlar hariç)
29	Sürücü tarafından ücret alınması veya toplanması.	Sırasıyla B, C,D grubu para cezası, Araca 10 (on) gün park cezası, Taşımacılıktan çıkarılma cezası	10	EÜTS bulunmayan araçlar hariç
30	Hat, Güzergah ve rotasyon programına uyulmaması.	A	5	
31	Ulaşım Dairesi Başkanlığı'nın izni olmadan bir yıl içinde kesintisiz olarak toplam 10 (on) günden fazla çalışmamak	İlk seferinde 3 (üç) ay park cezası, tekrarında taşımacılıktan çıkarılma cezası	-	T ve TT plakalı araçlar hariç
32	Aracın sefer esnasında takip cihazından veri alınmasının engellenmesi, (örneğin cihazın kapatılması vb.)	Sırasıyla B, C,D,E,F (en fazla F) grubu para cezası	10	EÜTS bulunmayan araçlar hariç

	Suçun Niteliği	Ceza Grubu	Sürücü Ceza Puanı	Kapsam / İstisna
33	Durak harici yolcu indirmek ve bindirmek.	A	5	S, T ve TT plakalı araçlar hariç)
34	Zorunlu olmadıkça arka kapıdan yolcu alması	A	5	S,M, T ve TT plakalı araçlar hariç)
35	Elektronik bilet sistemi kullanılmadan yolcu taşınması.	Sırasıyla B, C,D grubu para cezası, Araca 10 (on) gün park cezası, Taşımacılıktan çıkarılma cezası	10	EÜTS bulunmayan araçlar hariç
36	Ücretsiz yolculuk hakkı olan yolcuları taşımamak, (Kanun, Yönetmelik ve Genelgeler uyarınca şehir içi toplu ulaşımda ücretsiz seyahat hakkı bulunan Gaziler, Şehit, Dul, yetimleri, özürlüler ve 65 yaş üzeri kişileri vb. KİMLİKLİ SERBEST KART sahiplerinin ücretsiz seyahat hakkının engellenmesi, sözlü olumsuz davranışlarda bulunulması)	Sırasıyla A, B,C,D,E,F (en fazla F) grubu para cezası	5	EÜTS bulunmayan araçlar hariç
37	Araçtaki LED ışıklı tabela ve LED ekranların çalışır durumda olmaması. Validatöre, çalışılan hat güzergahının girilmemesi veya yanlış girilmesi	A	5	EÜTS bulunmayan araçlar hariç
38	Servis araçları sürekli taşıdıkları yolcular dışında; güzergahlarında ücretli ve ücretsiz yolcu taşımak.	A	5	Servis Araçları
39	Servis yapılacak okula başka gerçek ve tüzel kişilerin servis yapmasını engellemek	A	5	Servis Araçları
40	Servis araçlarında her öğrenci için bir emniyet kemeri ve sensör bulundurmamak.	A	5	Servis Araçları
41	Okul servis aracı olarak kullanılacak taşıtlarda, öğrencilerin kolayca yetişebileceği camlar ve pencereler sabit olmaması, iç düzenlemesinde demir aksam açıkta olması, varsa yaralanmaya sebebiyet vermeyecek yumuşak bir madde ile kaplanmaması.	A	5	Okul Servis Araçları
42	Servis araçlarında, Öğrencilerin oturarak rahat bir yolculuk yapmasını sağlayacak tedbirleri almamak, taahhüt ettiği yere kadar götürüp getirmemek	A	5	Okul Servis Araçları
42	Okul servis aracının arkasında, öğrencilerin iniş ve binişleri sırasında yakılmak üzere kırmızı ışık veren bir lamba bulunmaması ve bu lambanın yakılması halinde üzerinde siyah renkte büyük harflerle "DUR" yazısı okunacak şekilde tesis edilmemiş olması, lambanın yakılıp söndürülmesi tertibatı fren lambaları ile ayrı olmaması.	A	5	Okul Servis Araçları

	Suçun Niteliği	Ceza Grubu	Sürücü Ceza Puanı	Kapsam / İstisna
43	Okul servis araçlarının arkasında "OKUL TAŞITI" yazısını kapsayan numunesine uygun renk, ebat ve şekilde reflektif bir kuşak bulundurulmaması.	A	5	Okul Servis Araçları
45	Ticari Taksilerde, UKOME Kurulu kararı olmadan Taksi durak veya Park yerinde çalışmak	A	5	Ticari Taksiler
46	Ticari Taksilerde, Taksimetre açmadan yolcudan ücret talep etmek	Sırasıyla B, C,D grubu para cezası, Araca 10 (on) gün park cezası, Taşımacılıktan çıkarılma cezası	10	Ticari Taksiler
47	Ticari Taksilerde, Taksimetre tarifesi taksimetre cihazına işletmemek		-	Ticari Taksiler
48	Bir taksi durağında çalışan kişinin, aynı durakta çalışan kişilerle uyumlu çalışmaması, durağın genel kurallarına uymayarak her konuda sorun çıkartması veya durak ve durak dışında menfaat sağlamak suretiyle bazı ruhsatsız kişi veya kişileri durakta veya durak yakınlarında çalıştırmak suretiyle menfaat sağlamak amacıyla idarenin emir ve yasaklarına muhalefet eden ve bu hareketinde ısrarcı olmak	Sırasıyla (A), B,C,D (en fazla D) grubu para cezası	10	Ticari Taksiler
49	Yönetmelikte yasaklanan, yapılması men edilen ve yukarıdaki ceza maddeleri uygulama ve davranışlar	Sırasıyla (A), B,C,D (en fazla D) grubu para cezası	10	Tüm Plakalar
50	Kontrol, denetim ve tescil personellerine ateşli silahla veya kesici aletlerle saldırıda bulunmak.	Ruhsat Encümen kararı ile iptal edilir		Tüm Plakalar
51	Toplu olarak direniş yaparak taşımacılığı durdurmak, otobüslerle birlikte gösteri yapmak, kamu düzenini ve otoritesini sarsacak vb. eylemlerde bulunmak	İlk seferinde 3 (üç) ay park cezası, tekrarında taşımacılıktan çıkarılma cezası		Tüm Plakalar

(4) Yukarıda belirtilen ceza Maddeleri ve bu Maddelerin dışında işlenen suçlarda; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ve 1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkâmı Cezaiye Hakkında Kanun kapsamında Erzurum Büyükşehir Belediyesi Encümeni gerekli cezayı vermeye yetkilidir.

YEDİNCİ BÖLÜM Genel Hususlar ve Son Hükümler

Genel hususlar

MADDE 35 - (1) (S plakalı araçlar hariç); kaza, arıza vb. durumlarda başka araçla çalışılmasına izin verilmez.

(2) (S) plakalı işleticilerin araçlarının arızalanması halinde, arızalı aracın yerine çalışacak aracın yönetmelikte belirtilen şartlara uygun olması gerekmektedir. Arızalı araç yerine geçici olarak çalışacak araçlar; UKOME kararı ile belirlenen gün kadar çalıştırılabilir.

(3) İşletici aracın arızası ile ilgili ve kaç gün içinde arızanın giderileceği ile ilgili raporu idareye sunacaktır.

(4) Vatandaşlar toplu taşıma araçlarına bebek arabaları açık vaziyette binebilir. Engelli için ayrılan alanın boş olması durumunda bu alanda bebek arabası açık vaziyette seyahat edebilir. Ancak bu durumda meydana gelebilecek her türlü olumsuzluklardan ilgili vatandaş sorumludur. Seyahat esnasında engelli yolcu binmesi halinde alanın engelli vatandaş için boşaltılması şarttır. Bunun dışındaki hallerde seyahat esnasında bebek arabalarının kapatılması zorunludur.

Reklam alınması

MADDE 36 - (1) Özel Halk Otobüslerinde reklam alınması işlemleri, işletici tarafından yürütülür. Ancak, reklam alınmasına ilişkin uygulama usul ve esasları Ulaşım Dairesi Başkanlığı tarafından belirlenir.

(2) Meclis Başkanlığı tarafından her yıl yenilenen Gelir Tarifesine göre reklam ücreti alınır.

(3) Erzurum Büyükşehir Belediyesi ve Belediye bünyesinde bulunan şirketlere ait ilanlar, duyuru ve yayınlar hiçbir ücret talep edilmeden Özel Toplu Ulaşım araçlarına asılır ve/veya yayımlanır. İşletici bu ilanları muhafazada gerekli itinaı gösterir.

Hüküm bulunmaması veya aykırı hüküm bulunması

MADDE 37 - (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmaması durumunda Ulaşım Dairesi Başkanlığı ile görev alanına giren konularda UKOME Genel Kurulunun aldığı ve alacağı kararlar uygulanır.

(2) Bu Yönetmelikte bulunan hükümlerle ilgili olarak daha sonra çıkan kanunlarda veya yayınlanan kararnamelerde, yönetmeliklerde veya Erzurum Büyükşehir Belediye Meclisinde alınacak kararlarda bu yönetmelik hükümlerine göre farklı hükümler içermesi durumunda ilgili kanun, karar ya da yönetmelik hükümleri uygulanır.

İhtilafların çözümü

MADDE 38 - (1) İş bu yönetmelik hükümlerinin uygulanmasında doğabilecek her türlü ihtilaf halinde Erzurum Mahkemeleri ve Erzurum İcra Daireleri yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılma

MADDE 39 - (1) Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile birlikte daha önde Büyükşehir Belediye Meclisinde kabul edilen muhtelif ticari plakalara ait Toplu Taşıma Araçları Çalışma Yönetmelikleri yürürlükten kaldırılır.

(2) Aşağıda ismi ve karar tarihi yazan yönetmelikler yürürlükten kaldırılmıştır:

a) 15.08.20214 tarihli “D Plaka Çalışma Yönetmeliği”

b) 15.09.20215 tarihli “Ticari Hatlı Minibüslerin Çalışma Yönetmeliği”

c) 12.01.2017 tarihli “Taksi Durakları Ve Ticari Taksi Taşımacılık Esasları Yönetmeliği”

ç) 11.12.2019 tarihli “Erzurum Büyükşehir Belediyesi Özel Toplu Ulaşım Araçları (H Plaka) Çalışma Yönetmeliği”

d) 14.10.2020 tarihli “Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği”

e) 14.03.2023 tarihli “Erzurum Büyükşehir Belediyesi Özel Toplu Ulaşım Araçları (H Plaka) Çalışma Yönetmeliği”

Geçici Madde

(1) Bu yönetmelik yürürlüğe girmeden ve dönüşüm ihaleleri yapılmadan tescil işlemleri tamamlanmış araçlar için gelir tarifesinde belirtilen vize, uygunluk, Güzergah ve imtiyaz ücretleri alınır.

(2) Bu yönetmelikteki Çalışma Ruhsatı hükümleri, UKOME Genel Kurulu Kararıyla belirlenecek tarih itibariyle yürürlüğe girer.

(3) Bu yönetmelikte ticari araçlar için belirlenmiş “*Koltuk kapasitesi*” hükümleri, yönetmelik yürürlüğe girdikten sonra tescil işlemleri yapılacak araçlar için geçerlidir. Bu yönetmelik yürürlüğe girmeden önce tahsis belgesi alan araçlar yönetmelikte belirtilen yaş sınırını dolduruncaya kadar çalışabilecektir.

Yürürlük

MADDE 40 - (1) Bu Yönetmelik hükümleri Büyükşehir Belediye Meclisince kabul edilip, onaylandıktan sonra 3011 Sayılı Kanununun 2. Maddesi gereğince Belediye kurumsal internet adresinde yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 41 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Erzurum Büyükşehir Belediyesi Başkanı yürütür.

Mehmet Akif DORMAN
Kâtip-Üye

Ahmet TİKİCİ
Kâtip-Üye

Mehmet AKARSU
Meclis I. Başkan Vekili